

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2000

Ευρωπαϊκό Ίδρυμα
για την Βελτίωση των Συνθηκών Διαβιώσεως και Εργασίας

Πρόγραμμα εργασίας 2000

Το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας είναι ένας αυτόνομος οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος δημιουργήθηκε με σκοπό να συμβάλει στο μέλλον στη διαμόρφωση της πολιτικής για κοινωνικά και εργασιακά θέματα. Περαιτέρω πληροφορίες παρέχονται στην ιστοθέση του Ιδρύματος στη διεύθυνση <http://www.eurofound.ie/>

Πρόγραμμα εργασίας 2000

Ευρωπαϊκό Ίδρυμα
για την Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας

Στοιχεία καταλόγου παρατίθενται στο τέλος του παρόντος.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,
2000

ISBN 92-828-8748-0

© Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για την Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης
και Εργασίας, 2000

Για τα δικαιώματα μεταφράσεως ή αναπαραγωγής, οι αιτήσεις πρέπει να
απευθύνονται στον διευθυντή του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Βελτίωση των
Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας, Wyattville Road, Loughlinstown,
Co. Dublin, Ireland.

Printed in Ireland

Η έκδοση αυτή τυπώθηκε σε χαρτί λευκασμένο χωρίς χλώριο που προέρχεται
από ξύλο κηπευτών δασών της Βόρειας Ευρώπης στα οποία κάθε υλοτομούμενο
δέντρο αντικαθίσταται από τουλάχιστον ένα άλλο.

Περιεχόμενα

	Σελ.
Εισαγωγή	1
Κεφάλαιο 1 Δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης	5
Η πρόκληση της απασχόλησης	5
Η πρόκληση της ισότητας των ευκαιριών	12
Η πρόκληση της υγείας και της ευημερίας	16
Η πρόκληση της βιώσιμης ανάπτυξης	21
Η πρόκληση της κοινωνικής συνοχής	27
Η πρόκληση της συμμετοχής	33
Κεφάλαιο 2 Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Εργασιακών Σχέσεων	39
Κεφάλαιο 3 Γενικές δραστηριότητες διαλόγου και συζήτησης	43
Κεφάλαιο 4 Γενικές δραστηριότητες πληροφόρησης και διάδοσης	47

Εισαγωγή

Το πρόγραμμα εργασίας του Ιδρύματος για το έτος 2000 είναι το τελευταίο ετήσιο πρόγραμμα στο πλαίσιο του τρέχοντος τετραετούς προγράμματος δραστηριότητας 1997-2000. Από την άποψη των επενδύσεων στην έρευνα, τα σχέδια θα ολοκληρωθούν στο μέτρο του δυνατού και εφικτού. Φυσικά, πολλά από τα υπό υλοποίηση σχέδια θα εξακολουθήσουν να είναι ενεργά και στα προσεχή χρόνια όσον αφορά τη διάδοση και την αξιοποίηση των γνώσεων και των πληροφοριών που αποκτήθηκαν στην περίοδο 1997-2000. Η παγίωση και οριστικοποίηση θα είναι, ωστόσο, ο κύριος στόχος για το 2000.

Συγχρόνως, η σύνδεση των σημερινών προβληματισμών με τις προκλήσεις του μέλλοντος —ζήτημα το οποίο θα μελετηθεί διεξοδικά στο προσεχές τετραετές πρόγραμμα 2001-2004— θα αποτελέσει ένα από τα θέματα εργασίας του προγράμματος για το 2000. Από την άποψη αυτή, οι προπαρασκευαστικές εργασίες το 2000 θα ενισχύσουν και θα υποστηρίξουν την ανάπτυξη του προσεχούς τετραετούς προγράμματος.

Το πρόγραμμα εργασίας για το 2000 αναπτύσσεται με βάση τις έξι προκλήσεις που αποτέλεσαν το πλαίσιο του τρέχοντος τετραετούς προγράμματος 1997-2000:

- απασχόληση,
- ισότητα ευκαιριών,

- υγεία και ευημερία,
- βιώσιμη ανάπτυξη,
- κοινωνική συνοχή,
- συμμετοχή.

Για κάθε πρόκληση υπάρχει εισαγωγή, η οποία συνίσταται στην συνοπτική αξιολόγηση του τρόπου και του βαθμού συμβολής των σχεδίων του Ιδρύματος στην αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων κατά τα τρία πρώτα χρόνια του τετραετούς προγράμματος. Στη συνέχεια υπάρχει περιγραφή της συμβολής που φιλοδοξεί να έχει το πρόγραμμα για το 2000 ως προς την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων.

Μετά την εισαγωγή για κάθε πρόκληση, ακολουθεί περιγραφή των επιμέρους σχεδίων που αφορούν κατά βάση τη συγκεκριμένη πρόκληση, με λεπτομερή αναφορά:

- στη μέχρι σήμερα εξέλιξη,
- στην εφαρμογή κατά το 2000,
- στις μεθόδους που θα χρησιμοποιηθούν,
- στους αποδεκτούς στόχους και τα μέσα διάδοσης.

Λαμβάνοντας υπόψη την ολοκληρωμένη φύση της ανάπτυξης του προγράμματος του Ιδρύματος, όλα τα σχέδια αφορούν περισσότερες προκλήσεις πέρα από τη συγκεκριμένη, στις οποίες το πλαίσιο αναφέρονται. Η σχέση αυτή αναδεικνύεται τόσο στην περιγραφή των επιμέρους σχεδίων όσο και στην εισαγωγή κάθε πρόκλησης.

Γενικά, το πρόγραμμα του Ιδρύματος για το 2000 λαμβάνει υπόψη και συμβάλλει στους σημαντικότερους προβληματισμούς και πρωτοβουλίες πολιτικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως στον τομέα για την απασχόληση, το χρόνο εργασίας, τον εκσυγχρονισμό της οργάνωσης της εργασίας, την ενσωμάτωση της νέας τεχνολογίας πληροφοριών στον κόσμο της εργασίας, στα προγράμματα κοινωνικής πολιτικής που αφορούν την ηλικία, το φύλο και την ισότητα για όλους στη ζωή και την εργασία και στη βιώσιμη ανάπτυξη. Το σημερινό και μελλοντικό έργο του Ιδρύματος στηρίζεται στον τρόπο με τον οποίο θα επιτευχθούν όλες αυτές οι πρωτοβουλίες μέσω της μεγαλύτερης συνεργασίας και

συμμετοχής των εργαζομένων και των πολιτών σε αυτές της εξελίξεις της πολιτικής.

Όσον αφορά τη διάδοση και την κοινοποίηση των γνώσεων και πληροφοριών που κατέχει το Ίδρυμα στους αποδέκτες-στόχους, θα δοθεί περαιτέρω έμφαση στον ευστοχότερο προσδιορισμό αυτών των αποδεκτών. Το Ίδρυμα, προκειμένου να επιτύχει έγκαιρη διάδοση με πρακτική σημασία, θα χρησιμοποιεί την πλήρη σειρά εντύπων και προϊόντων ηλεκτρονικής επικοινωνίας.

Τέλος, θα προωθηθεί σε σημαντικό βαθμό η συνεχής αξιολόγηση της ποιότητας και των επιπτώσεων του έργου του Ιδρύματος. Αυτό θα παρέχει την ευκαιρία για τον καθορισμό διαδικασιών αξιολόγησης στο πλαίσιο του προσεχούς τετραετούς προγράμματος δραστηριότητας από την έναρξη του έτους 2001. Δεδομένου ότι το 2000 θα εορτασθεί η 25η επέτειος από τη δημιουργία του Ιδρύματος [δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1365/75 του Συμβουλίου της 26ης Μαΐου 1975], αυτή η συνεχής αξιολόγηση θα περιλαμβάνει την εκπόνηση και παρουσίαση ενός «φυλλαδίου επιτευγμάτων», στο οποίο θα αναφέρονται τα επιτεύγματα-σταθμοί στην ανάπτυξη του Ιδρύματος από το 1975.

Κατά συνέπεια, το πρόγραμμα εργασίας του Ιδρύματος για το 2000 θα παγιώσει τη σημερινή έρευνα και γνώσεις και θα αποτελεί συνδυαστικό κρίκο με το μέλλον. Το πρόγραμμα εγκρίθηκε από το διοικητικό συμβούλιο του Ιδρύματος στις 12 Νοεμβρίου 1999.

Eric Verborgh
Αναπληρωτής Διευθυντής

Κεφάλαιο 1

Δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης

Η πρόκληση της απασχόλησης

Η Ευρώπη βρίσκεται σήμερα αντιμέτωπη με μια μείζονος σημασίας πρόκληση, η οποία αφορά τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και τον κοινωνικό αποκλεισμό, στο πλαίσιο έντονων δημοσιονομικών και νομισματικών περιορισμών και ενός ανταγωνισμού που αυξάνεται παγκοσμίως. Η απασχόληση βρίσκεται σήμερα στην κορυφή της πολιτικής ημερήσιας διάταξης στην Ευρώπη. Όπως αναφέρεται στην ετήσια έκθεση του Ιδρύματος, του περασμένου έτους: «η οικονομική ανάπτυξη δεν μεταφράστηκε σε επαρκή ανάπτυξη της απασχόλησης, ενώ η ανεργία εξακολουθεί να παραμένει υψηλή». Η αύξηση της απασχόλησης παραμένει ο πρωταρχικός στόχος της Ευρώπης (Συμπεράσματα της προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Κολονία, 3 και 4 Ιουνίου 1999).

Για το λόγο αυτό, η πρόκληση αυτή δεν πρέπει να θεωρηθεί μόνον ως ποσοτική πρόκληση οικονομικής φύσεως. Σήμερα, η οικονομική ανάπτυξη συμβαδίζει με σημαντικές αλλαγές που αφορούν τις συνθήκες εργασίας, το καθεστώς απασχόλησης, τη συμμετοχή στο χώρο της εργασίας, την οργάνωση της αγοράς εργασίας και τα συστήματα κοινωνικής προστασίας. Χρειάζονται σαφώς κοινές αναλύσεις, οι οποίες θα φωτίσουν θεμελιώδεις πτυχές, όπως είναι οι επιπτώσεις της απασχόλησης στην υγεία, η ποιότητα των πρόσφατων θέσεων

απασχόλησης, η ανακατανομή του χρόνου εργασίας, οι μεταβολές της αγοράς εργασίας, οι αλλαγές στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, οι στρατηγικές για μεγαλύτερη κοινωνική ένταξη, καθώς και οι τρόποι και μέθοδοι για την επίτευξη αυτών των στόχων μέσω δραστικών και συντονισμένων πολιτικών απασχόλησης.

Το Ίδρυμα πραγματοποίησε σημαντική έρευνα στους τομείς αυτούς κατά την περίοδο 1997-1999, με βάση τους προσανατολισμούς και τους στόχους που καθορίζονταν στο τετραετές πρόγραμμα δραστηριότητας 1997-2000.

Αυτοί οι στόχοι ήταν οι εξής:

- εντοπισμός των εμποδίων και των ευκαιριών για την ανάπτυξη της απασχόλησης, τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και τη βιώσιμη ανάπτυξη, ιδίως στον τομέα των υπηρεσιών και σε νέους και εναλλακτικούς τομείς απασχόλησης·
- αξιολόγηση και ανάλυση των δυνατοτήτων που προσφέρουν η αυξημένη θετική ευελιξία και οι μεταβαλλόμενοι τρόποι ζωής, φροντίδας, εργασίας και μάθησης·
- ανάλυση της ευελιξίας σε ατομικό και παγκόσμιο πλαίσιο·
- μελέτη νέων προσεγγίσεων και μεθόδων εργασίας με στόχο την αύξηση της συμμετοχής των κοινωνικών παραγόντων στα ζητήματα που αφορούν τη δημιουργία θέσεων εργασίας, τη μεγαλύτερη ευελιξία και την ποιότητα της επαγγελματικής ζωής·
- βελτίωση της κατανόησης των δυνατοτήτων που προσφέρει η κοινωνική οικονομία από την άποψη της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης καθώς και της ανάπτυξης μιας περισσότερο ενεργού κοινωνίας.

Αυτή η ευρεία θεματολογία της έρευνας έχει ως αποτέλεσμα τον προσδιορισμό των σημαντικότερων τάσεων σε ολόκληρη την ΕΕ. Επί του παρόντος επιχειρείται η καθιέρωση μιας ολόκληρης σειράς άτυπων καθεστώτων απασχόλησης, με πιθανή συνέπεια τη δημιουργία περισσότερο ευάλωτων θέσεων. Η ανάπτυξη της αυτονομίας στην εργασία συνοδεύεται από την εντατικοποίηση της εργασίας και την αύξηση του εργασιακού άγχους. Τα προβλήματα υγείας οφείλονται κυρίως στις κακές συνθήκες εργασίας, ακόμα και αν το καθεστώς

απασχόλησης θεωρείται επιβαρυντικός παράγοντας. Ο χρόνος εργασίας γίνεται λιγότερο τακτικός και προβλέψιμος, με σημαντικές επιπτώσεις στη δομή της οικογένειας και την οικογενειακή ζωή. Οι κοινωνικοί εταίροι συμμετέχουν στα ζητήματα απασχόλησης· ωστόσο, σοβαρότατες αλλαγές όσον αφορά το χρόνο εργασίας τίθενται στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων πολύ λιγότερο από ό,τι στο παρελθόν.

Από την έρευνα προκύπτει επίσης ότι στην ΕΕ εξακολουθεί να υπάρχει υψηλός βαθμός κατάτμησης (μεταξύ των διαφόρων προσόντων, των χαρακτηριστικών φύλου και ηλικίας, των καθεστώτων απασχόλησης κλπ.), αλλά ότι, συγχρόνως, η «δυσαικτική προσέγγιση», στο πλαίσιο της οποίας γίνεται διάκριση μεταξύ ενός «κεντρικού» και ενός «περιφερειακού» εργατικού δυναμικού, ισχύει λιγότερο από ό,τι στο παρελθόν. Οι εσωτερικές αγορές εργασίας δεν σημαίνουν κατ' ανάγκη εκτεταμένες ρυθμίσεις ή καλές συνθήκες εργασίας· οι εξωτερικές αγορές εργασίας εξαρτώνται ολοένα περισσότερο από ατομικιστικές στρατηγικές, στις οποίες συχνά περιλαμβάνονται άτυπες μορφές συμβάσεων. Η εκπαίδευση επεκτείνεται διαρκώς περισσότερο στον επαγγελματικό βίο, θέτοντας κατ' αυτό τον τρόπο το ζήτημα της επιμόρφωσης των ενηλίκων και της πρόσβασης στην κατάρτιση ενός εργατικού δυναμικού που χαρακτηρίζεται από πολυμορφία.

Τέλος, παρατηρείται ότι οι εργαζόμενοι ζητούν ολοένα περισσότερο συγκεκριμένα πρότυπα όσον αφορά το χρόνο εργασίας, ειδική οργάνωση της εργασίας, κατάλληλες ρυθμίσεις στις συμβάσεις απασχόλησης και μεγαλύτερη προσοχή στις οικογενειακές ανάγκες. Τα συστήματα κοινωνικής προστασίας συναντούν πολλές δυσκολίες στην αντιμετώπιση αυτών των αντιφατικών αιτημάτων, συχνά δε αυτές οι αλλαγές πλήττουν την κοινωνική συνοχή.

Το πρόγραμμα εργασίας του Ιδρύματος για το 2000 θα παρακολουθήσει αυτές τις εξελίξεις και θα επικεντρωθεί στα ακόλουθα θέματα:

- θα δοθούν στοιχεία σχετικά με τη γήρανση του ενεργού πληθυσμού της ΕΕ και τα ζητήματα που συνδέονται με το φύλο, δεδομένου ότι τα εν λόγω ζητήματα θεωρούνται ως τα σημαντικότερα εμπόδια για την απασχόληση ή την κατάρτιση·
- θα παρασχεθούν πληροφορίες σχετικά με τις θέσεις εργασίας σε πολύ μικρές επιχειρήσεις, με στόχο τη διευκόλυνση των κέντρων χάραξης

πολιτικής κατά το σχεδιασμό και την εφαρμογή των κατάλληλων μέτρων που θα αποσκοπούν στην υποστήριξη των εργοδοτών και των εργαζομένων για τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων απασχόλησης σε πολύ μικρές επιχειρήσεις·

- θα εντοπισθούν και θα τεθούν υπό παρακολούθηση «σύμφωνα απασχόλησης» και καινοτόμοι συμφωνίες στον τομέα της απασχόλησης·
- θα δοθεί έμφαση στα ζητήματα χρόνου (χρόνος εργασίας και άλλος κοινωνικός χρόνος) μέσω της επανακυκλοφόρησης του «Δελτίου ευρωπαϊκών μελετών για το χρόνο» (Bulletin on European Studies on Time, BEST)·
- θα δοθούν περισσότερες πληροφορίες για το μέλλον της εργασίας στην κοινωνία των πληροφοριών.

Αλλά και άλλα σχέδια θα συμβάλουν στην πρόκληση της απασχόλησης:

- θα διοργανωθεί τεκμηρίωση και διάδοση σχετικά με το συντονισμό των πολιτικών κοινωνικής πρόνοιας και απασχόλησης ανάλογα με τις ανάγκες των χρηστών·
- θα αναλυθούν οι επιπτώσεις των πολιτικών για την απασχόληση στις συνθήκες εργασίας σε επίπεδο επιχείρησης καθώς και η εξάρτησή τους από διάφορες μορφές ευελιξίας και θα διαδοθούν τα αποτελέσματά τους, ενώ θα δοθεί έμφαση στην προσωρινή απασχόληση στην ΕΕ·
- θα εξακολουθήσει η μελέτη του ζητήματος της παροχής οικιακών υπηρεσιών, δεδομένου ότι αυτός ο εναλλακτικός τομέας απασχόλησης διαδραματίζει διαρκώς σημαντικότερο ρόλο στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και τη διεύρυνση της υφιστάμενης αγοράς εργασίας, με κίνδυνο τον μεγαλύτερο διαχωρισμό της αγοράς εργασίας και τις εισοδηματικές ανισότητες, λόγω της δημιουργίας θέσεων εργασίας μερικής απασχόλησης που αμείβονται χαμηλά και δεν θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης για τις γυναίκες.

Τα σχέδια που ακολουθούν ασχολούνται κατά κύριο λόγο με την πρόκληση της απασχόλησης.

Επιλογές απασχόλησης στο μέλλον

Το σχέδιο αυτό, το οποίο άρχισε το 1998, αποσκοπεί στη βελτίωση της κατανόησης του τρόπου με τον οποίο αφενός οι διάφορες επιλογές στην

απασχόληση ανταποκρίνονται στις επιθυμίες και τις φιλοδοξίες των εργαζομένων, και αφετέρου οι επιθυμίες αυτές μπορούν να προσαρμοστούν στις σημερινές και τις μελλοντικές αγορές εργασίας και πολιτικές για την απασχόληση.

Μια αντιπροσωπευτική έρευνα στον πληθυσμό (ηλικίας 16 έως 64 ετών) εξέτασε, κατά το πρώτο στάδιο της ανάλυσης που έλαβε χώρα το 1999, τέσσερις συγκεκριμένες ομάδες: άτομα που απασχολούνται επί του παρόντος, άτομα που επιστρέφουν στην αγορά εργασίας (ύστερα από διακοπή της απασχόλησής τους), νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας, ανέργους επί του παρόντος. Το 1999, εκπονήθηκαν τέσσερις εκθέσεις: για την αυτοαπασχόληση, την είσοδο στην αγορά εργασίας, το χρόνο/χώρο εργασίας και το συνδυασμό οικογένειας και σταδιοδρομίας.

Το 2000 θα ολοκληρωθεί το δεύτερο στάδιο της ανάλυσης, με εκπόνηση έκθεσης για τη γήρανση και τα φύλα. Κατά τη διάρκεια του έτους, θα εκπονηθούν επίσης 16 εθνικές εκθέσεις.

Το δεύτερο εξάμηνο του 2000 θα διοργανωθεί συνέδριο με θέμα τα κυριότερα σχετικά πορίσματα. Τα τελευταία στάδια της ανάλυσης θα ολοκληρωθούν στις αρχές του 2001.

(Σχέδιο αριθ. 0152. Υπεύθυνοι έρευνας: M.Latta/A. Parent-Thirion/M. De Nanteuil)

Θέσεις απασχόλησης σε πολύ μικρές επιχειρήσεις

Το σχέδιο, το οποίο άρχισε το 1996, ακολουθεί τα συμπεράσματα της πιλοτικής μελέτης για τις ΜΜΕ και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Στις τέσσερις χώρες της ΕΕ που επελέγησαν εκπονείται επί του παρόντος μελέτη, στο πλαίσιο της οποίας διερευνάται η σχέση μεταξύ της ποιότητας και της ποσότητας των θέσεων απασχόλησης που δημιουργούνται στις πλέον μικρές επιχειρήσεις (με 1 έως 9 εργαζομένους).

Το σχέδιο αυτό θα παρέχει πληροφορίες στους υπευθύνους χάραξης πολιτικής και τα άλλα κέντρα λήψης αποφάσεων σχετικά με τον τρόπο σχεδιασμού και εφαρμογής των κατάλληλων μέτρων για την υποστήριξη των εργοδοτών και των εργαζομένων στη δημιουργία περισσότερης και καλύτερης ποιοτικά απασχόλησης στις πολύ μικρές επιχειρήσεις, καθώς και για τον τρόπο επίτευξης υψηλότερου ποσοστού επιτυχημένων και βιώσιμων επιχειρήσεων.

Στο πλαίσιο του σχεδίου αυτού, θα εξεταστεί η σχέση μεταξύ της δημιουργίας και της ποιότητας των θέσεων απασχόλησης στις πολύ μικρές επιχειρήσεις της ΕΕ, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορές μεταξύ των χωρών όσον αφορά την ποιότητα των θέσεων απασχόλησης. Κατ' αυτόν τον τρόπο, το σχέδιο θα συμβάλει άμεσα στον πυλώνα «επιχειρηματικό πνεύμα», όπως αυτό ορίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση της ΕΕ.

Στο σχέδιο θα προσδιορίζονται και θα αναλύονται οι σημαντικές πτυχές των συνθηκών απασχόλησης στις πολύ μικρές επιχειρήσεις της ΕΕ από την οπτική γωνία των εργαζομένων, των εργοδοτών και των άλλων συντελεστών της αγοράς εργασίας.

Με βάση τα αποτελέσματα μιας συγκριτικής μελέτης EIRO, θα εξεταστεί επίσης η βιβλιογραφία που αφορά τις εργασιακές σχέσεις στις ΜΜΕ.

(Σχέδιο αριθ. 0201. Υπεύθυνοι έρευνας: F. Oliveira/N.N.)

Συλλογικές συμβάσεις για την απασχόληση και την ανταγωνιστικότητα

Το 1999 το Ίδρυμα καθόρισε το εννοιολογικό πλαίσιο των συμφώνων για την απασχόληση σε κλαδικό και επιχειρησιακό επίπεδο και εκπόνησε δύο συγκριτικές μελέτες. Η μία καλύπτει τη συνολική κατάσταση για τη διάδοση και την εφαρμογή των συμφώνων για την απασχόληση σε 11 κράτη μέλη και η άλλη αναλύει τις μορφές και τις συνέπειες αυτών των συμφώνων με βάση την εξέταση 45 σχετικών περιπτώσεων.

Βασικός στόχος του σχεδίου είναι η περαιτέρω ανάπτυξη των αποτελεσμάτων της συγκριτικής ανάλυσης προς δύο κατευθύνσεις: πρώτον, εντοπισμός, συλλογή, ανάλυση και αναγνώριση των καινοτόμων συμφωνιών σε συγκεκριμένους τομείς και, δεύτερον, ανάλυση των συμφώνων απασχόλησης σε πολυεθνικές εταιρείες, οι οποίες προβαίνουν σε αναδιάρθρωση των δραστηριοτήτων τους.

Επιπλέον, το Ίδρυμα θα ζητήσει από το δίκτυο των εθνικών ινστιτούτων να συμμετάσχουν στην περαιτέρω ανάλυση του υλικού που θα συγκεντρωθεί, συμπεριλαμβανομένων των αποτελεσμάτων από το EIRO. Τα αποτελέσματα προηγούμενων εργασιών θα αποτελέσουν το

θέμα των συζητήσεων στο πλαίσιο δύο εργαστηρίων.

(Σχέδιο αριθ. 0211. Υπεύθυνοι έρευνας: H. Krieger/K. O'Kelly)

Εξελίξεις όσον αφορά τη χρήση του χρόνου: BEST

Από τις αρχές της δεκαετίας του '90 μέχρι σήμερα, το «Δελτίο ευρωπαϊκών μελετών για το χρόνο» (Bulletin on European Studies on Time, BEST), το οποίο καλύπτει ευρύ φάσμα θεμάτων που αφορούν τις εξελίξεις ως προς το χρόνο, έχει τύχει μεγάλης αποδοχής (6 000 αντίγραφα για κάθε τεύχος).

Το BEST αποτελεί επίσης μια πλατφόρμα, εντός του Ιδρύματος, όπου μπορούν να συζητηθούν θέματα που αφορούν το χρόνο απασχόλησης και να αναπτυχθούν συνεργασίες μεταξύ των διαφόρων σχεδίων του Ιδρύματος. Το 2000, προβλέπεται η δημοσίευση δύο τευχών του BEST:

- ένα σχετικά με το ζήτημα της ευελιξίας του ωραρίου εργασίας, την έκταση, τη φύση και τις συνέπειές της·
- ένα για ένα άλλο ζήτημα που θα συζητηθεί αργότερα, σε συνάντηση των διαφόρων δικτύων του Ιδρύματος που αφορούν το χρόνο απασχόλησης.

Και τα δύο ζητήματα θα αναπτυχθούν με βάση τόσο τις πληροφορίες που διαθέτει το Ίδρυμα όσο και εξωτερικό υλικό.

Στο σχέδιο αυτό περιλαμβάνονται επίσης οι νομικές και συμβατικές πτυχές του ζητήματος του χρόνου απασχόλησης με την ενημέρωση του υπάρχοντος δημοσιεύματος αναφοράς με τίτλο «Νομικοί και συμβατικοί περιορισμοί όσον αφορά το χρόνο απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση» (Legal and Contractual Limitations to Working Time in the European Union) (τελευταία ενημέρωση το 1996).

(Σχέδιο αριθ. 0106. Υπεύθυνοι έρευνας: P. Paoli/M. de Nanteuil/T. Kauppinen/N.N.)

Το μέλλον της εργασίας στην κοινωνία των πληροφοριών

Από τις αρχές της δεκαετίας του '80, το Ίδρυμα έχει αναλύσει διάφορες πτυχές των επιπτώσεων των νέων τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών στις συνθήκες διαβίωσης και εργασίας: ηλεκτρονικό σπίτι, ηλεκτρονική πόλη, ηλεκτρονική αποκεντρωμένη εργασία (τηλεργασία), ευέλικτη εργασία από άποψη χρόνου και χώρου

(«χρονοευελιξία», «χωροευελιξία»). Στόχος ήταν η προβολή των κοινωνικών συνεπειών και ανησυχιών που προκαλούν αυτές οι εξελίξεις που δρομολογούνται κυρίως εξαιτίας της τεχνολογικής προόδου.

Μετά τη δημοσίευση (σε CD-ROM) ενός «Ευρωπαϊκού οδηγού για τις εικονικές εταιρείες» (European Guide for Virtual Companies), το Ίδρυμα θα προσπαθήσει να διατηρήσει την πρωτοπορία στην έρευνα και τη συζήτηση σχετικά με τις επιπτώσεις των νέων τεχνολογιών των πληροφοριών στις συνθήκες διαβίωσης και εργασίας. Τα αποτελέσματα της συνεργασίας του Ιδρύματος με τη ΔΟΕ για τη μελέτη των διασυνοριακών εφαρμογών των νέων τεχνολογιών πληροφοριών (εξωχώρια τηλεργασία, εξωτερική ανάθεση σε διεθνές επίπεδο) θα δημοσιευθούν και θα διαδοθούν.

(Αριθ. σχεδίου 0110. Υπεύθυνος έρευνας: T. Kauppinen/Σ. Δημητριάδης)

Η πρόκληση της ισότητας των ευκαιριών

Το τετραετές πρόγραμμα δραστηριότητας 1997-2000 ήταν το πρώτο πρόγραμμα εργασίας του Ιδρύματος, στο πλαίσιο του οποίου το ζήτημα της ισότητας των ευκαιριών για άνδρες και γυναίκες όχι μόνο καθοριζόταν σαφώς ως προτεραιότητα αυτή καθαυτή, αλλά επέβαλλε την ένταξη της πτυχής αυτής σε ολόκληρο το φάσμα των εργασιών του Ιδρύματος, με τον ανάλογο τρόπο. Το πρόγραμμα επικεντρώνεται κατ' αρχήν στην ισότητα των ευκαιριών μεταξύ γυναικών και ανδρών, αλλά επίσης πραγματεύεται την ισότητα αυτή σε συνδυασμό με την ηλικία, τη φυλή και άλλους παράγοντες διακρίσεων.

Το τρέχον πρόγραμμα του Ιδρύματος συνδέεται στενά με την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών στο πλαίσιο της πολιτικής της ΕΕ, όπως αυτή καθορίζεται στη συνθήκη του Άμστερνταμ, στο κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την ισότητα των ευκαιριών 1996-2000, την ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση και το κοινωνικό πρόγραμμα δράσης 1998-2000 της Επιτροπής. Κεντρικός άξονας της πολιτικής της Επιτροπής για την ενσωμάτωση της διάστασης της ισότητας των ευκαιριών είναι η αντίληψη ότι η διάσταση αυτή πρέπει

να ενταχθεί σε όλες τις σχετικές κοινοτικές πολιτικές. Η έννοια της ενσωμάτωσης σημαίνει ότι πρέπει να καθιερωθεί μια στρατηγική με στόχο την αλλαγή της βασικής έρευνας και του πολιτικού λόγου κατά τέτοιο τρόπο ώστε όλες οι στρατηγικές να εμποτιστούν με μια προσέγγιση ευαισθητοποίησης ως προς την ισότητα· επιπλέον, τα ζητήματα της ισότητας των ευκαιριών θα λαμβάνονται πάντοτε υπόψη σε κάθε τομέα πολιτικής.

Εντούτοις, η υιοθέτηση της προσέγγισης της ενσωμάτωσης δεν είναι αρκετή. Χρειάζεται επίσης θετική δράση, δηλαδή σχέδια τα οποία θα προσφέρουν συγκεκριμένα μέσα για τον εμπλουτισμό και την επίτευξη της ισότητας των ευκαιριών. Χρειάζεται, επομένως, μια δυαδική προσέγγιση. Αυτό καθίσταται εμφανές και στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών κατευθυντηρίων γραμμών για την απασχόληση του 1999, όπου ένας από τους τέσσερις πυλώνες (ο τέταρτος) αφιερώνεται αποκλειστικά στην ισότητα των ευκαιριών μεταξύ γυναικών και ανδρών — και επίσης η ένταξη αυτής της διάστασης πρέπει να ενσωματωθεί και στους τρεις άλλους πυλώνες, της απασχολησιμότητας, της προσαρμοστικότητας και του επιχειρηματικού πνεύματος.

Το τετραετές πρόγραμμα δραστηριότητας 1997-2000 καθορίζει με σαφήνεια τρεις βασικούς στόχους όσον αφορά τη συμβολή του σε αυτή την πρόκληση:

- Τεκμηρίωση και αξιολόγηση των στρατηγικών που προωθούν την εφαρμογή στην πράξη της ισότητας των ευκαιριών στο χώρο της εργασίας, στην αμειβόμενη και μη αμειβόμενη απασχόληση και στην κοινωνία γενικότερα.

Ο στόχος αυτός συνδέεται στενά με το βασικό μέλημα της ευρωπαϊκής πολιτικής που είναι η διευκόλυνση γυναικών και ανδρών να συνδυάσουν την εργασία με τον οικογενειακό βίο, καθώς και με τις πολιτικές που επιτρέπουν την ίση πρόσβαση σε ευκαιρίες στην αγορά εργασίας και σε καλές συνθήκες εργασίας.

- Εξέταση των φραγμών και των δυνατοτήτων βελτίωσης της ισότητας των ευκαιριών και αύξησης της συμμετοχής στις διαδικασίες λήψης

αποφάσεων, για εκείνους που πλήττονται από διακρίσεις άμεσα ή έμμεσα.

Η επίτευξη αυτού του στόχου θα συμβάλει στο έργο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την προώθηση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, τόσο στο χώρο εργασίας όσο και στο ευρύτερο κοινωνικό πεδίο.

- Συνυπολογισμός και ανάλυση των επιπτώσεων των σημαντικότερων εξελίξεων, όπως είναι η κοινωνία των πληροφοριών, η οικονομική και νομισματική ένωση και η μεταβαλλόμενη φύση της αγοράς εργασίας στην ισότητα των ευκαιριών μεταξύ γυναικών και ανδρών και άλλων ομάδων που υφίστανται δυσμενείς διακρίσεις.

Οι στόχοι της ευρωπαϊκής πολιτικής στον τομέα αυτό αφορούν την προώθηση της ισότητας σε ένα μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον και την κινητοποίηση των παραγόντων της οικονομικής και της κοινωνικής ζωής για την επίτευξη ίσων ευκαιριών, ιδίως στους τομείς της εκπαίδευσης, της επαγγελματικής κατάρτισης και της αγοράς εργασίας.

Στο πρόγραμμα εργασίας για το 2000, υιοθετήθηκε και πάλι δυαδική προσέγγιση —οι προσπάθειες ενσωμάτωσης της πτυχής της ισότητας των ευκαιριών και τα σχέδια θετικής δράσης αποτελούν μέρος τόσο αυτού του προγράμματος όσο και του τρέχοντος τετραετούς προγράμματος δραστηριότητας του Ιδρύματος. Επιπλέον, τον προσεχή χρόνο θα εξεταστούν τόσο η ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών όσο και άλλες πτυχές της ισότητας. Ωστόσο, πυρήνας του ενδιαφέροντος θα εξακολουθήσει να είναι τα δύο φύλα. Δευτερευόντως το ενδιαφέρον θα εστιαστεί σε θέματα ηλικίας, στο πλαίσιο των οποίων το Ίδρυμα θα συνεχίσει το έργο του που αφορά τις επιπτώσεις της γήρανσης του πληθυσμού της Ευρώπης.

Τα σχέδια που ακολουθούν ασχολούνται κατά κύριο λόγο με την πρόκληση της ισότητας των ευκαιριών.

Προώθηση της ισότητας των δύο φύλων στην εργασία

Το σχέδιο αυτό άρχισε το 1999 και καταδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο οι επιχειρήσεις οκτώ ευρωπαϊκών χωρών προσπαθούν να προωθήσουν

την ισότητα των ευκαιριών και να βελτιώσουν τις συνθήκες και όρους εργασίας μέσω προγραμμάτων ισότητας. Θα αναλυθούν οι πρωτοβουλίες κατάρτισης προγραμμάτων ισότητας, καθώς και τα ίδια τα προγράμματα και η εφαρμογή και παρακολούθησή τους.

Το 2000 θα πραγματοποιηθεί μια πρώτη ανάλυση 24 προγραμμάτων ισότητας, ενώ θα ολοκληρωθούν οι εθνικές εκθέσεις και θα αρχίσει η εκπόνηση ενοποιημένης έκθεσης.

Κατά τη διάρκεια του έτους, θα διοργανωθεί επίσης εργαστήριο με στόχο τη δημοσιοποίηση και τη συζήτηση των αποτελεσμάτων καθώς και την εκτίμηση των μελλοντικών αναγκών της έρευνας επί του συγκεκριμένου θέματος για τα κέντρα χάραξης πολιτικής στην Ευρώπη.

(Σχέδιο αριθ. 0215. Υπεύθυνοι έρευνας: M. Latta/P. Paoli)

Απασχόληση, οικογένεια και κοινωνικές δραστηριότητες

Το σχέδιο αυτό άρχισε περί τα τέλη του 1998 σε οκτώ κράτη μέλη και αποσκοπεί στη διερεύνηση και ανάλυση του βαθμού στον οποίο η δημιουργία απασχόλησης στον τομέα των οικιακών υπηρεσιών που κατά παράδοση συνιστούσαν μη αμειβόμενη εργασία, συμβάλλει στην καταπολέμηση της ανεργίας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Το σχέδιο εξετάζει την ποιότητα της απασχόλησης και τις συνθήκες εργασίας στον τομέα των οικιακών υπηρεσιών, και ιδίως τον τρόπο με τον οποίο αυτή η νέα απασχόληση συνδέεται με την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και τον αρμονικό συνδυασμό της οικογενειακής και της επαγγελματικής ζωής για γυναίκες και άνδρες.

Οι εθνικές εκθέσεις:

- αναλύουν τη φύση και το μέγεθος της απασχόλησης σε οικιακές υπηρεσίες που κατά παράδοση συνιστούσαν μη αμειβόμενη εργασία·
- καταγράφουν τα χαρακτηριστικά και τις συνθήκες εργασίας αυτών που απασχολούνται σε οικιακές υπηρεσίες·
- υποδεικνύουν τα μέτρα στην εργασία αλλά και στο πλαίσιο της δημόσιας πολιτικής τα οποία προάγουν τον αρμονικό συνδυασμό της απασχόλησης με τις οικογενειακές και κοινωνικές δραστηριότητες για γυναίκες και άνδρες·
- υπολογίζουν τις επιπτώσεις της απασχόλησης στον τομέα των οικιακών υπηρεσιών στον καταμερισμό των οικογενειακών

υποχρεώσεων και στις κοινωνικές δραστηριότητες, ιδίως από την άποψη της ισότητας των ευκαιριών.

Οι εθνικές μελέτες θα ολοκληρωθούν το 1999. Το 2000 θα δημοσιευθεί η ευρωπαϊκή έκθεση σύνθεσης και θα αρχίσει η διάδοσή της, συμπεριλαμβανομένης της διοργάνωσης ευρωπαϊκού σεμιναρίου και εργαστηρίων στα κράτη μέλη.

Τα αποτελέσματα του σχεδίου θα αναφέρονται στα σημαντικότερα τρέχοντα θέματα που αφορούν την απασχόληση και την οργάνωση της εργασίας, την ισότητα των ευκαιριών, την κοινωνική προστασία και τον κοινωνικό αποκλεισμό μέσω της εκπόνησης σύντομων εγγράφων πολιτικής.

(Σχέδιο αριθ. 0202. Υπεύθυνοι έρευνας: R. Anderson/P. Carotenuto)

Η πρόκληση της υγείας και της ευημερίας

Η υγεία και η ευημερία εξακολουθούν να βρίσκονται στο κέντρο των ευρωπαϊκών πολιτικών. Γίνεται γενικά αποδεκτό ότι η επίτευξη της νομισματικής ένωσης και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης διεθνώς δεν θα πρέπει να οδηγήσει στην υποβάθμιση της ποιότητας ζωής, και ιδίως της επαγγελματικής. Αντιθέτως, θεωρείται ως δεδομένο ότι η ασφάλεια της απασχόλησης και οι καλές συνθήκες εργασίας θα οδηγήσουν σε βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

Το κοινωνικό πρόγραμμα δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (1998-2001) έχει ως στόχο τον εκσυγχρονισμό της οργάνωσης της εργασίας, τη δημιουργία υγιούς εργασιακού περιβάλλοντος, τη βελτίωση των στατιστικών δεδομένων και τον προσδιορισμό των νέων μορφών επαγγελματικού κινδύνου, την επίτευξη ισότητας και την καταπολέμηση των διακρίσεων, καθώς και την προώθηση της κοινωνικής προόδου για όλους.

Το πρόγραμμα της Επιτροπής για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία (1996-2000) δίνει έμφαση στη σχέση των συνθηκών εργασίας και της απασχολησιμότητας και τονίζει τη σημασία της παρακολούθησης των αλλαγών στις συνθήκες εργασίας. Και τα δύο

προγράμματα αναφέρονται στο ρόλο του Ιδρύματος για την επίτευξη αυτών των στόχων.

Σχέσεις συνεργασίας έχουν συναφθεί με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (Μπιλμπάο), με βάση ένα υπόμνημα συμφωνίας που υπεγράφη το 1998. Στο πλαίσιο αυτό εξασφαλίζεται η συμπληρωματικότητα των προσπαθειών και αποτρέπεται η αλληλοεπικάλυψή τους.

Τέλος, οι κατευθυντήριες γραμμές για απασχόληση της ΕΕ επικεντρώνονται στην ανάγκη για βελτίωση της απασχολησιμότητας, ενθάρρυνση της προσαρμοστικότητας (με την προώθηση του εκσυγχρονισμού της οργάνωσης της εργασίας) και ενίσχυση των πολιτικών για την ισότητα των ευκαιριών (με την κάλυψη του χάσματος μεταξύ των δύο φύλων και με τον αρμονικό συνδυασμό επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής).

Στο τετραετές πρόγραμμα δραστηριότητας του Ιδρύματος για την περίοδο 1997-2000 τίθεται σειρά στόχων που αφορούν την υγεία και την ευημερία:

- προτεραιότητα σε μια ολιστική προσέγγιση που βασίζεται στην πρόληψη των κινδύνων για την υγεία και την ευημερία και προσδιορισμός προληπτικών στρατηγικών, μέσων και κινήτρων·
- διερεύνηση νέων προσεγγίσεων για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, της υγείας και της ευημερίας και ανάπτυξη νέων δεικτών για την παρακολούθηση και αξιολόγηση τόσο εντός όσο και εκτός του χώρου εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τους μεταβαλλόμενους τρόπους εργασίας και ζωής και την απαίτηση για ένα καλύτερο περιβάλλον·
- υπολογισμός του κόστους και του οφέλους των μέτρων για την προαγωγή της υγείας στην εργασία και την ιδιωτική ζωή·
- αξιολόγηση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των δημοσίων υπηρεσιών και των επιχειρήσεων κοινής ωφελείας που επηρεάζουν την υγεία και την ευημερία.

Οι δραστηριότητες που σχεδιάζονται για το 2000 θα συμβάλουν στη συζήτηση επί της σχετικής κοινοτικής πολιτικής και στην επίτευξη των στόχων του Ιδρύματος, όπως προαναφέρθηκαν.

Η τρίτη ευρωπαϊκή έρευνα για τις συνθήκες εργασίας θα παράσχει ενημερωμένη εικόνα των συνθηκών εργασίας στην ΕΕ το 2000. Με βάση τα αποτελέσματα των προηγούμενων ερευνών, του 1991 και του 1996, θα εντοπιστούν οι σχετικές τάσεις. Τα δεδομένα που θα συλλεγούν θα παράσχουν λεπτομερέστερες πληροφορίες για θέματα όπως η εικόνα που παρουσιάζουν οι διάφοροι κλάδοι, οι συνθήκες εργασίας στις ΜΜΕ, η ηλικία και οι συνθήκες εργασίας, η οργάνωση της εργασίας, τα δύο φύλα, ο χρόνος και τα μοντέλα χρόνου (0156). Η διάδοση των αποτελεσμάτων θα υποστηριχθεί με την ηλεκτρονική πρόσβαση στα δεδομένα.

Επιπλέον, στο πλαίσιο ενός άλλου σχεδίου θα εκτιμηθούν ο βαθμός, η φύση και οι συνέπειες του ελαστικού χρόνου εργασίας (0106).

Τα αποτελέσματα της έρευνας για τις σχέσεις απασχόλησης και συνθηκών εργασίας (0203) θα δημοσιευθούν και θα διαδοθούν. Η έρευνα επικεντρώνεται στις επιπτώσεις του ελαστικού ωραρίου στην υγεία και τις συνθήκες εργασίας, στη συμμετοχή και την ανάπτυξη δεξιοτήτων.

Τα σχέδια που ακολουθούν ασχολούνται κατά κύριο λόγο με την πρόκληση της υγείας και της ευημερίας.

Παρακολούθηση των συνθηκών εργασίας στην ΕΕ

Από το 1990, το Ίδρυμα αναθέτει, ανά πενταετία, αντιπροσωπευτικές έρευνες βάσει συνεντεύξεων των εργαζομένων με θέμα τις αντιλήψεις τους όσον αφορά τις συνθήκες εργασίας.

Το 1999, ξεκίνησε η τρίτη ευρωπαϊκή έρευνα. Τα μεγέθη των δειγμάτων μεγεθύνθηκαν προκειμένου να καταστεί δυνατή η ανάλυση σε επίπεδο κλάδου. Με βάση την ανάλυση των στοιχείων ή σε σχέση με αυτήν, θα αναληφθούν οι ακόλουθες δραστηριότητες:

- ανάλυση και δημοσίευση των κυριότερων αποτελεσμάτων της έρευνας (στο πλαίσιο του Ιδρύματος), τα οποία θα αξιολογηθούν το 2000·
- δευτερογενής ανάλυση με αντικείμενο:

- την εικόνα των κλάδων·
- την ηλικία και τις συνθήκες εργασίας·
- τις ΜΜΕ·
- την οργάνωση και τις συνθήκες της εργασίας·
- την περιγραφή των επαγγελμάτων·
- τα δύο φύλα·
- το χρόνο και τα πρότυπα χρόνου·
- για καθένα από τα παραπάνω θέματα θα εκπονηθεί έκθεση και φυλλάδιο/περίληψη·

- καθιέρωση ηλεκτρονικής πρόσβασης στα δεδομένα, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας ιστοσελίδας, η οποία θα προσφέρει σύνδεση με άλλες πηγές δεδομένων.

(Σχέδιο αριθ. 0156. Σύμβουλοι διαχείρισης του σχεδίου: P. Paoli/Δ. Πολίτης)

Πολιτικές για την απασχόληση και τις συνθήκες εργασίας

Το 1999, η έρευνα ανέλυσε την επίδραση που ασκούν οι πολιτικές για το ανθρώπινο δυναμικό που εφαρμόζουν οι επιχειρήσεις στις συνθήκες εργασίας, με την ευρύτερη έννοια, καλύπτοντας θέματα όπως η υγεία, η συμμετοχή, οι δεξιότητες, κλπ.) και ιδίως την εξάρτησή τους από διάφορες μορφές ελαστικότητας, τόσο εντός όσο και εκτός επιχειρήσεως.

Το 2000, σκοπός του σχεδίου θα είναι η δημοσίευση και η διάδοση των αποτελεσμάτων.

Επιπλέον, θα αναλυθούν οι διάφορες πτυχές της έκτακτης απασχόλησης μέσω γραφείων ευρέσεως εργασίας, ως μορφής απασχόλησης με διαρκώς αυξανόμενες διαστάσεις στην ευρωπαϊκή αγορά εργασίας.

Παρά την ύπαρξη στατιστικών στοιχείων τα οποία υποδηλώνουν μια έντονη σχέση μεταξύ των ευέλικτων μορφών απασχόλησης και των δυσμενών συνθηκών εργασίας, από τις ποιοτικές προσεγγίσεις προκύπτει ένα πλήθος ποικίλων καταστάσεων. Μερικές μελέτες περιπτώσεων υπογραμμίζουν τη σχέση μεταξύ ευελιξίας, αβεβαιότητας και επιδείνωσης των συνθηκών εργασίας. Άλλες καταδεικνύουν τη

σημασία που έχουν οι αποδεκτές συνθήκες εργασίας για τους έκτακτους εργαζόμενους καθώς το καθεστώς απασχόλησης καθίσταται περισσότερο ευάλωτο.

Οι πολιτικές ευέλικτης απασχόλησης δεν αποτελούν μόνο έκφραση των στρατηγικών που υιοθετούνται από τις διοικήσεις των επιχειρήσεων. Ανταποκρίνονται επίσης σε αίτημα των ίδιων των ατόμων στην αγορά εργασίας. Αυτή η διαπλοκή των στρατηγικών των επιχειρήσεων και της δυνατότητας αποδοχής τους από τα μεμονωμένα άτομα χρήζει ανάλυσης.

Στο πλαίσιο αυτών των προβληματισμών, το σχέδιο θα εξετάσει τρεις τομείς:

- νομικά ζητήματα και συλλογικές συμφωνίες για τις συμβάσεις έκτακτης απασχόλησης μέσω γραφείων ευρέσεως εργασίας·
- βαθμός διάδοσης σε κάθε χώρα μέλος της ΕΕ·
- οργάνωση και κατακερματισμός της αγοράς εργασίας.

(Σχέδιο αριθ. 0203. Υπεύθυνοι έρευνας: M. de Nanteuil/P. Paoli/M. Latta)

Η πρόκληση της βιώσιμης ανάπτυξης

Ως βιώσιμη ανάπτυξη νοείται η επίτευξη συνεχούς οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης χωρίς αυτό να αποβαίνει εις βάρος του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων. Η ποιότητα της ανθρώπινης δραστηριότητας και ανάπτυξης στο μέλλον θεωρείται όλο και περισσότερο ότι εξαρτάται από τη διατήρηση αυτής της ισορροπίας και αυτή η διαρκώς αυξανόμενη συνειδητοποίηση των όσων σημαίνει η βιώσιμη ανάπτυξη αντικατοπτρίζεται στις διοικητικές και νομοθετικές εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και παγκοσμίως.

Η συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση ορίζει ως έναν από τους βασικούς στόχους της την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης, δέσμευση η οποία υπογραμμίζεται και ενισχύεται στη συνθήκη του Άμστερνταμ. Στην πράξη αυτό σημαίνει ότι τα κέντρα χάραξης πολιτικής υποχρεούνται να εξετάζουν τις περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες όλων των πρωτοβουλιών πολιτικής και να προσαρμόζουν τη νομοθεσία έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ότι η Ευρώπη μπορεί να αναπτύσσεται και να ευημερεί κατά τρόπο βιώσιμο.

Το Ίδρυμα μπορεί να διαδραματίσει ειδικό ρόλο στο πλαίσιο αυτό, συμβάλλοντας στην ενθάρρυνση αυτής της μετάβασης στη βιώσιμη συμπεριφορά. Η συγκεκριμένη συμβολή του Ιδρύματος στον τομέα αυτό, το δικό του πεδίο δράσης, αφορά την κοινωνική διάσταση της βιωσιμότητας με την ευρεία της έννοια η οποία περιλαμβάνει ζητήματα όπως οι συνθήκες εργασίας, η υγεία και η ασφάλεια και η οργάνωση της εργασίας. Δεδομένης της τετραμερούς διάρθρωσης του Ιδρύματος, με εκπροσώπους των οργανώσεων των εργοδοτών και των εργαζομένων, των κυβερνήσεων και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι τομείς έρευνας επιλέγονται κατά τρόπο ώστε να αντικατοπτρίζουν τα κοινά συμφέροντα των κοινωνικών εταίρων. Άλλο κριτήριο αυτής της επιλογής είναι η συμπληρωματικότητα με τις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος στο πλαίσιο της έρευνας στον τομέα της βιώσιμης ανάπτυξης.

Οι στόχοι του προγράμματος εργασίας του Ιδρύματος ως προς τη βιώσιμη ανάπτυξη μπορούν να συνοψισθούν ως εξής:

- εντοπισμός και αξιολόγηση των τρόπων που θα επιταχύνουν την προαγωγή της ευαισθητοποίησης και την προώθηση των αλλαγών στη συμπεριφορά κάθε κλάδου, και ιδίως των ΜΜΕ και των καταναλωτών, με στόχο τη μετάβαση σε βιώσιμα μοντέλα παραγωγής και κατανάλωσης·
- διερεύνηση και ανάλυση των επιπτώσεων των νέων μέσων και δράσεων σε συγκεκριμένους κλάδους, συμπεριλαμβανομένων του περιβαλλοντικών κλάδων, για την εξισορρόπηση των στόχων της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης με τις πολιτικές για βιώσιμη παραγωγή και κατανάλωση, καθώς και με βελτιωμένες συνθήκες διαβίωσης και εργασίας·
- συμβολή στην ανάπτυξη της έννοιας της κοινής ευθύνης και συμμετοχής των βασικών κοινωνικών παραγόντων (δημόσιες αρχές, δημόσιες και ιδιωτικές επιχειρήσεις, επαγγελματικές οργανώσεις, εργαζόμενοι και συνδικάτα, μη κυβερνητικοί οργανισμοί και πολίτες) στο πλαίσιο των πολιτικών και των δράσεων με στόχο την υλοποίηση της βιώσιμης ανάπτυξης και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων τους.

Η στρατηγική του Ιδρύματος για την επίτευξη αυτών των στόχων συνεπάγεται την παροχή στους κοινωνικούς εταίρους διαφόρων μέσων που θα τους βοηθήσουν στην εξισορρόπηση των στόχων της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης με την πολιτική για βιώσιμη παραγωγή και κατανάλωση, καθώς και με βελτιωμένες συνθήκες διαβίωσης και εργασίας.

Την περίοδο 1997-1999, οι ερευνητικές δραστηριότητες του Ιδρύματος επικεντρώνονταν στις μεθόδους σχεδιασμού, την περιβαλλοντική διαχείριση για την υγεία και την ασφάλεια, τα οικονομικά κίνητρα για τη βελτίωση του εξωτερικού και του εργασιακού περιβάλλοντος, καθώς και στις πρωτοβουλίες εκπαίδευσης/κατάρτισης. Σε κάθε περίπτωση, πρόθεση ήταν η παροχή, στα κυριότερα κέντρα λήψης αποφάσεων και στους παράγοντες σχεδιασμού, ιδεών, μέσων και δικτύων πληροφόρησης προκειμένου αυτοί να διευκολυνθούν στην ανάπτυξη ολιστικών προσεγγίσεων για τη βελτίωση του περιβάλλοντος, της υγείας και της ασφάλειας. Από την άποψη της διάδοσης, αναπτύχθηκε, ως μέρος της ιστοθέσης του Ιδρύματος, ένα εκτενές τμήμα για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Το 1999, το Ίδρυμα έφερε σε επαφή τις οργανώσεις των εργοδοτών και των εργαζομένων με εκπροσώπους κυβερνήσεων και ΜΚΟ προκειμένου να συζητήσουν το ρόλο των κοινωνικών εταίρων στη βιώσιμη ανάπτυξη. Από τη διάσκεψη αυτή προέκυψε ένα ευρύ φάσμα προτάσεων οι οποίες θα λαμβάνονται υπόψη για τα μελλοντικά προγράμματα εργασίας του Ιδρύματος. Μερικές από τις συστάσεις ενσωματώθηκαν στο πρόγραμμα εργασίας για το 2000.

Γενικά, το 2000 το πρόγραμμα εργασίας του Ιδρύματος για τη βιώσιμη ανάπτυξη θα περάσει στο στάδιο της παγίωσης, της διάδοσης και της συζήτησης. Ως μέρος του υπό υλοποίηση σχεδίου «εξειδικασμός της βιώσιμης ανάπτυξης» προτείνεται η διοργάνωση «ευρωπαϊκής διάσκεψης για τη βιώσιμη ανάπτυξη — ΜΜΕ και νέες επιχειρήσεις», στο πλαίσιο της οποίας θα συγκεντρωθούν οι εμπειρίες από μια σειρά πρωτοβουλιών του Ιδρύματος, ιδίως των πρωτοβουλιών με τίτλο «Οικονομικά μέσα για τη βιώσιμη ανάπτυξη» και «Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση για τη βιώσιμη ανάπτυξη», και αυτές που έχουν ως αντικείμενο το έργο των ΜΜΕ/πολύ μικρών επιχειρήσεων με προσανατολισμό τη βιωσιμότητα.

Τα σχέδια που ακολουθούν ασχολούνται κατά κύριο λόγο με την πρόκληση της βιώσιμης ανάπτυξης.

Σχεδιασμός της βιώσιμης ανάπτυξης

Το σχέδιο αυτό, το οποίο άρχισε το 1997, αποσκοπεί στην αύξηση της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων στην ανάπτυξη αποτελεσματικών προγραμμάτων, τα οποία να εξασφαλίζουν τη στρόφη προς το συνδυασμό των στόχων της βιωσιμότητας, της υγείας και της απασχόλησης. Επί του παρόντος, αναλαμβάνονται διάφορες πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη περισσότερων μέσων, δικτύων πληροφόρησης και κατάρτισης για τους κυριότερους παράγοντες που εμπλέκονται στην εφαρμογή της βιώσιμης παραγωγής, όπως η βιομηχανία, οι κοινωνικοί εταίροι και οι σχεδιαστές.

Αξιολογείται η δυναμικότητα της απασχόλησης ενόψει της στρόφης προς τη βιώσιμη ανάπτυξη. Το σχέδιο συνδέει το περιβάλλον και τις συνθήκες εργασίας και εξετάζει τις επιπτώσεις της περιβαλλοντικής διαχείρισης στην υγεία και την ασφάλεια και αντιστρόφως, καθώς και

τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να καθορίζονται αποτελεσματικά συστήματα με συνδυασμό και των δύο. Μελετά τις συνέπειες της προσέγγισης των ανανεώσιμων πόρων στο περιβάλλον, τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και την ποιότητα ζωής. Παρέχει επίσης παραδείγματα βιώσιμης παραγωγής και κατανάλωσης που βελτιώνουν το περιβάλλον, την υγεία και την απασχόληση.

Το 2000 το Ίδρυμα θα δώσει συνέχεια στις προτάσεις που διατύπωσαν οι κοινωνικοί εταίροι κατά την ευρωπαϊκή διάσκεψη το 1999 για το ρόλο των κοινωνικών εταίρων στη βιώσιμη ανάπτυξη, με τη διοργάνωση ευρωπαϊκής διάσκεψης για τη βιώσιμη ανάπτυξη — ΜΜΕ και νέες επιχειρήσεις. Οι νέοι επιχειρηματίες, οι μικρομεσαίες καθώς και πολύ μικρές επιχειρήσεις στην Ευρώπη διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στον τομέα της βιώσιμης ανάπτυξης, λειτουργώντας ως η καινοτόμος κινητήριος δύναμη της. Μια σειρά ερευνητικών σχεδίων του Ιδρύματος, όπως αυτά με τίτλο «Σχεδιασμός της βιώσιμης ανάπτυξης» (0204), «Οικονομικά μέσα για τη βιώσιμη ανάπτυξη» (0205) και «Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση για τη βιώσιμη ανάπτυξη» (0206) πραγματεύονται τον τρόπο με τον οποίο οι ΜΜΕ μπορούν να υποστηριχθούν για να αναπτύξουν βιώσιμη δράση. Στόχος αυτής της διάσκεψης είναι να φέρει σε επαφή και να συγκεντρώσει αυτές τις εμπειρίες.

Στο πλαίσιο της διάσκεψης θα συζητηθεί ο ρόλος των ΜΜΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη, θα παρουσιαστούν συστήματα υποστήριξης για καινοτομίες και νέες επιχειρήσεις, θα παρουσιαστούν παραδείγματα από την πράξη και θα συζητηθούν τα θέματα που ενδιαφέρουν τα κέντρα χάραξης πολιτικής στον τομέα της βιώσιμης ανάπτυξης. Η διάσκεψη προβλέπεται να περιλαμβάνει δύο χωριστές συνεδριάσεις: μία για τις ΜΜΕ και μία άλλη για τα κέντρα χάραξης πολιτικής.

(Σχέδιο αριθ. 0204. Υπεύθυνοι έρευνας: Η. Litske/M. Miller)

Οικονομικά μέσα για τη βιώσιμη ανάπτυξη: βελτίωση του εξωτερικού και του εργασιακού περιβάλλοντος

Έχει εκπονηθεί έκθεση σύνθεσης σχετικά με τη χρήση των οικονομικών και φορολογικών μέσων τόσο στο φυσικό όσο και στο εργασιακό περιβάλλον, με βάση προηγούμενες εργασίες του Ιδρύματος και άλλες δραστηριότητες (π.χ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκός Οργανισμός

Περιβάλλοντος, ΟΟΣΑ). Το σχετικό έργο άρχισε το 1997 ως πιλοτικό σχέδιο βασιζόμενο σε δύο ευρωπαϊκές χώρες. Το 1998, το πιλοτικό σχέδιο επεκτάθηκε σε περισσότερες χώρες προκειμένου να παράσχει καλύτερη βάση για τον προσδιορισμό αφενός των ωφελειών από μια εναρμονισμένη προσέγγιση για το φυσικό και το εργασιακό περιβάλλον, και αφετέρου πληρέστερη εικόνα της κατάστασης. Η έρευνα ολοκληρώθηκε το 1999. Το 2000, θα συνταχθεί περίληψη του έργου του Ιδρύματος με αποδέκτες τα κέντρα χάραξης πολιτικής.

(Σχέδιο αριθ. 0205. Υπεύθυνοι έρευνας: Η. Litske/M. Miller)

Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση για τη βιώσιμη ανάπτυξη σε σχέση με τις ΜΜΕ

Στόχος του σχεδίου είναι ο προσδιορισμός των ειδικών αναγκών σε κατάρτιση των ΜΜΕ και των αντιδράσεων που απαιτούνται στα διάφορα επίπεδα του εκπαιδευτικού συστήματος (δευτεροβάθμιο, ενδιάμεσο και τριτοβάθμιο επίπεδο) από τους διάφορους παράγοντες (δημόσιες υπηρεσίες, εκπαιδευτικά ιδρύματα και φορείς κατάρτισης, κοινωνικούς εταίρους κλπ.) ως μέρος της στροφής προς τη βιώσιμη ανάπτυξη και την πιθανή χρησιμοποίηση αυτής της διαδικασίας για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

Το σχέδιο, το οποίο συνίσταται σε έρευνα και μελέτη περιπτώσεων, θα περιλαμβάνει τον ορισμό επαγγελματικών χαρακτηριστικών και θα εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο οι υπάρχουσες δομές μπορούν να ικανοποιήσουν τις σχετικές απαιτήσεις. Επίσης θα μελετά το βαθμό στον οποίο είναι αναγκαίο να υπάρξουν αλλαγές και νέα μέτρα για τις ΜΜΕ, λαμβανομένων υπόψη των εθνικών και περιφερειακών διαφορών και παραδόσεων. Επιπλέον θα εξετάζει τις ανάγκες και τις αντιδράσεις αναφορικά με τους ρυθμιστικούς φορείς, καθώς ο τρόπος με τον οποίο οι τελευταίοι ερμηνεύουν και εκτελούν τα καθήκοντά τους μπορεί να έχει σημαντικότερες επιπτώσεις στις ΜΜΕ και το πώς αυτές επιλέγουν να συμμορφωθούν στις σημερινές και τις μελλοντικές απαιτήσεις.

Η αξιολόγηση και η συγκριτική ανάλυση των πορισμάτων των εθνικών μελετών θα επιτρέψουν στο Ίδρυμα να εξαγάγει συμπεράσματα για πιθανή δράση σε κοινοτικό και εθνικό επίπεδο. Το 2000 θα εκπονηθεί έκθεση σύνθεσης. Το 1999 δημιουργήθηκε βάση δεδομένων για τις δραστηριότητες κατάρτισης και εκπαίδευσης και περιελήφθη στο τμήμα

για τη βιωσιμότητα που διατίθεται από την ιστοθέση του Ιδρύματος στο Διαδίκτυο. Το 2000 η πληροφόρηση αυτή θα επεκταθεί σε συνεργασία με το Cedefop.

(Σχέδιο αριθ. 0206. Υπεύθυνοι έρευνας: M. Miller/H. Litske)

Η πρόκληση της κοινωνικής συνοχής

Η συνθήκη του Άμστερνταμ θέτει ως προτεραιότητα της ΕΕ την προώθηση της πρόσβασης στην απασχόληση και, γενικώς, υπογραμμίζει τον διαρκώς αυξανόμενο κοινωνικό κίνδυνο που συνδέεται με τον κοινωνικό αποκλεισμό και το συνακόλουθο πρόβλημα των διακρίσεων. Οι σχέσεις μεταξύ των πολιτικών απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας, καθώς και η ανάγκη για ένα μείγμα πολιτικών με συνοχή αποτελούν το κεντρικό θέμα όχι μόνο των κατευθυντηρίων γραμμών της ΕΕ για την απασχόληση, αλλά και των νέων κανονισμών για τα διαρθρωτικά ταμεία και των ευρύτερων οικονομικών στόχων για το 1999. Ο κοινωνικός αποκλεισμός και τα μέτρα καταπολέμησης των διαδικασιών περιθωριοποίησης συνιστούν κεντρικό άξονα του προγράμματος κοινωνικής δράσης της Επιτροπής για την περίοδο 1998-2000, με ιδιαίτερη έμφαση στους θετικούς στόχους και τη δράση για την προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης και ένταξης.

Το έργο του Ιδρύματος για το έτος 2000 αναπτύχθηκε σε συνάρτηση με τις εργασίες σε άλλους τομείς, αλλά επίσης σε συνεννόηση με τους βασικούς συντελεστές, όπως είναι οι κοινωνικοί εταίροι και οι μη κυβερνητικές οργανώσεις. Ο ρόλος αυτών των σημαντικών συντελεστών, και ιδίως των πολιτών —ως χρηστών των υπηρεσιών, μελών τοπικών οργανώσεων ή ως αυτών που βιώνουν τον κοινωνικό αποκλεισμό— αποτέλεσε τον πυρήνα του έργου του Ιδρύματος. Αυτό συνδέεται με δύο βασικούς τομείς της σημερινής πολιτικής, ήτοι της προώθησης της ενεργού συνείδησης των πολιτών και του συντονισμού των προσπαθειών των βασικών συμμετεχόντων. Το θέμα της συμμετοχής, της εταιρικής σχέσης και της συνεργασίας, καθώς και ο προβληματισμός για την έννοια της εξουσιοδότησης διατρέχουν ολόκληρο το τρέχον πρόγραμμα.

Προφανώς, τα τρέχοντα σχέδια βασίζονται σε διδάγματα από προηγούμενες εργασίες, πολλές από τις οποίες περιελάμβαναν μελέτες περιπτώσεων καινοτομίας και μεταρρύθμισης, πειραματισμού και ορθής πρακτικής. Μερικά τμήματα του τρέχοντος προγράμματος εργασίας, όπως το σχέδιο σχετικά με τις δημόσιες κοινωνικές υπηρεσίες (0209), επεκτείνουν μεν αυτή την προσέγγιση, στοχεύουν δε στην κάλυψη των

ελλείψεων σε πληροφορίες που υπήρχαν σε προηγούμενες μελέτες, καθώς και στην κριτική ανάλυση των νέων εξελίξεων για την καταπολέμηση του αποκλεισμού. Άλλες εργασίες, όπως η έρευνα για το συντονισμό της πολιτικής για την απασχόληση με την πολιτική κοινωνικής πρόνοιας (0194), αποσκοπούν στη σύνδεση των διδαγμάτων από την ορθή πρακτική που εφαρμόζεται σε τοπικό επίπεδο με την ευρύτερη επανεξέταση των πολιτικών κοινωνικής πρόνοιας και των συστημάτων κοινωνικής προστασίας. Γενικότερα, και μάλιστα αυτόν τον τελευταίο χρόνο του τετραετούς προγράμματος δραστηριότητας, οι εργασίες σκοπό έχουν την εξαγωγή διδαγμάτων από την έρευνα και την πράξη (σχέδιο αριθ. 0220) και την κοινοποίησή τους υπό μορφή μηνυμάτων με κάποια σημασία για τα κέντρα χάραξης πολιτικής.

Οι στόχοι της πρόκλησης της κοινωνικής συνοχής που καθορίζονται από το τετραετές πρόγραμμα παρέχουν το γενικό πλαίσιο των δραστηριοτήτων για το 2000 και είναι οι εξής:

- η εξέταση και η εκτίμηση των εννοιών της ενεργού συνείδησης των πολιτών και των δραστικών κοινωνικών πολιτικών, καθώς και του τρόπου με τον οποίο αυτές επηρεάζουν τις τρέχουσες εξελίξεις·
- η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο οι επικρατούσες δημόσιες πολιτικές μπορούν να υποστηρίξουν αποτελεσματικές τοπικές στρατηγικές που αποσκοπούν στην επίτευξη κοινωνικής συνοχής·
- πέρα από την τεκμηρίωση μηχανισμών και διαδικασιών, η ανάλυση των πραγματικών αποτελεσμάτων των καινοτόμων εξελίξεων στην πολιτική και στην πράξη.

Οι τρέχουσες εργασίες για τη μεταρρύθμιση της κοινωνικής πρόνοιας (0194) έχουν καθοριστεί σε μεγάλο βαθμό από τα αποτελέσματα της διάσκεψης του Ιδρύματος το 1996, στο πλαίσιο της ιρλανδικής προεδρίας, σχετικά με τις νέες κατευθύνσεις της κοινωνικής πρόνοιας, καθώς και από την πιο πρόσφατη ανάλυση της Επιτροπής των καθεστώτων ελάχιστου εισοδήματος στην ΕΕ. Το πλαίσιο της έρευνας στηρίχθηκε στις κριτικές των πολιτικών δραστηριοποίησης που συγκεντρώθηκαν στην δημοσίευση του Ιδρύματος με τίτλο «Συνδυασμός κοινωνικής πρόνοιας και εργασίας» (Linking Welfare and Work). Η νέα έρευνα στον τομέα αυτό έχει ως στόχο τον εντοπισμό των μηχανισμών συντονισμού των πολιτικών απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας

και των επιχειρησιακών υπηρεσιών τους, περιλαμβάνονται ωστόσο παραδείγματα προσεγγίσεων που έχουν εξετασθεί σε προηγούμενες μελέτες, όπως η τοπική εταιρική σχέση. Κύριο ζήτημα αποτελεί η αποτελεσματικότητα των διαφόρων προσεγγίσεων για την αύξηση της απασχολησιμότητας και στόχος του σχεδίου είναι η ανάλυση των αποτελεσμάτων των καινοτόμων εξελίξεων, καθώς και η ανάλυση των εννοιών της δραστηριοποίησης που προβάλλονται στους στόχους της πρόκλησης. Υπάρχουν επίσης στενοί δεσμοί με ζητήματα που αφορούν την πρόσβαση στην απασχόληση μειονεκτουςών ομάδων οι οποίοι προβάλλονται στο πλαίσιο της πρόκλησης της απασχόλησης.

Το σχέδιο για τις κρατικές κοινωνικές υπηρεσίες (0209) στηρίζεται στα αποτελέσματα προηγούμενης μελέτης, με τίτλο «Δημόσιες υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και κοινωνικός αποκλεισμός», με κέντρο ενδιαφέροντος, αυτή τη φορά, αφενός τον τρόπο με τον οποίο η ανάπτυξη περισσότερο ολοκληρωμένων και συνεπέστερων υπηρεσιών επηρεάζει τις συνθήκες εργασίας και την ποιότητα ζωής των εργαζομένων, και αφετέρου τις επιπτώσεις στην ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται στους χρήστες. Και στην προκειμένη περίπτωση, οι εργασίες βασίζονται τόσο σε προηγούμενες μελέτες ομάδων που διατρέχουν κίνδυνο αποκλεισμού, όπως αυτές σχετικά με τη φροντίδα ηλικιωμένων μελών της οικογένειας, όσο και στην ανάλυση των αλλαγών στις συνθήκες εργασίας που αναφέρονται στο πλαίσιο της πρόκλησης της υγείας και της ευημερίας. Η ανάπτυξη υπηρεσιών φροντίδας θέτει ερωτήματα γύρω από τις διαφορές μεταξύ των εμπειριών ανδρών και γυναικών, οι οποίες αναλύονται στο πλαίσιο της πρόκλησης της ισότητας των ευκαιριών. Η δημιουργία θέσεων απασχόλησης, και η ποιότητά τους, στον κλάδο των δημόσιων κοινωνικών υπηρεσιών, αφορά άμεσα πολλές πτυχές των κατευθυντηρίων γραμμών για την απασχόληση και τα ερωτήματα σχετικά με την ποιότητα αυτών των υπηρεσιών συνδέονται στενά με ανησυχίες που διατυπώνονται στις πλέον πρόσφατες ανακοινώσεις της Επιτροπής σχετικά με την κοινωνική προστασία.

Το 2000 οι εργασίες θα επικεντρωθούν στην εκπόνηση και διάδοση ευρωπαϊκών εκθέσεων σύνθεσης και για τα δύο βασικά σχέδια (0204 και 0209). Αυτό θα συνδέεται με τη συνεχή διάδοση των αποτελεσμάτων των εθνικών μελετών και της υποστήριξης εργαστηρίων και συνεδρίων.

Τα διδάγματα των ερευνών του Ιδρύματος κατά την τελευταία δεκαετία σχετικά με τον κοινωνικό αποκλεισμό και τα μέτρα προώθησης της κοινωνικής συνοχής θα εξαχθούν από κοινού, με ιδιαίτερη έμφαση στην αποτελεσματικότητα των διαφόρων προσεγγίσεων που αποσκοπούν στη βελτίωση της κατάστασης όσων περιθωριοποιούνται εξαιτίας των κοινωνικών και οικονομικών αλλαγών. Η έκθεση (σχέδιο αριθ. 0220) θα εξετάζει το ρόλο των διαφόρων μερών στην ενθάρρυνση, υλοποίηση και διαχείριση των αλλαγών. Αυτές οι σκέψεις σχετικά με τα διδάγματα και τη συμβολή των εργασιών του Ιδρύματος όσον αφορά την κοινωνική συνοχή θα περιλάβουν επίσης νέα θέματα πολιτικής, τη διαδικασία διεύρυνσης της Ένωσης και την αποτελεσματική διάδοση των αποτελεσμάτων των εργασιών. Η συνεχής και ενισχυμένη εξαγωγή των σημαντικότερων μηνυμάτων που προκύπτουν από τις εν εξελίξει εργασίες παραμένει σημαντικό καθήκον, κατά μείζονα λόγο ίσως στο πλαίσιο της νέας Επιτροπής και του νέου Κοινοβουλίου, αλλά και λαμβανομένης υπόψη της νέας προτεραιότητας που δίδεται, σε επίπεδο ΕΕ, σε πολιτικές που αποσκοπούν στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.

Τα σχέδια που ακολουθούν ασχολούνται κατά κύριο λόγο με την πρόκληση της κοινωνικής συνοχής.

Συντονισμός των ολοκληρωμένων προσεγγίσεων για τη σύνδεση των πολιτικών κοινωνικής πρόνοιας και απασχόλησης

Η έρευνα, η οποία άρχισε το 1999, αποσκοπεί στην τεκμηρίωση και ανάλυση του συντονισμού των πολιτικών κοινωνικής πρόνοιας και απασχόλησης, τόσο σε επίπεδο πολιτικής όσο και σε επιχειρησιακό επίπεδο, σε συνάρτηση με τις ανάγκες των χρηστών. Εξετάζει τις σχέσεις μεταξύ τοπικών, περιφερειακών και εθνικών πολιτικών, καθώς και τους μηχανισμούς εφαρμογής τους στα διάφορα επίπεδα. Η έρευνα βασίζεται κυρίως σε ποιοτικά δεδομένα (αναλυτικές συνεντεύξεις και μελέτες περιπτώσεων).

Στη διάρκεια του 2000, θα διοργανωθούν εθνικά εργαστήρια στα κράτη μέλη για τη διάδοση και την επικύρωση των εθνικών αποτελεσμάτων. Θα ξεκινήσει η εκπόνηση συνθετικής έρευνας σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η έρευνα θα ασχοληθεί επίσης με τα «χαρακτηριστικά των δικαιούχων ελάχιστου εισοδήματος στα 15 κράτη μέλη» με τη συλλογή και τη

συνθετική παρουσίαση στοιχείων που δεν είναι ακόμα διαθέσιμα σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

(Σχέδιο αριθ. 0194. Υπεύθυνοι έρευνας: A. Parent-Thirion/R. Anderson)

Δημόσιες κοινωνικές υπηρεσίες: ποιότητα του επαγγελματικού βίου και ποιότητα των υπηρεσιών

Το 1998, σε 10 κράτη μέλη άρχισε έρευνα προκειμένου να εξετασθεί ο τρόπος με τον οποίο οι μεταρρυθμίσεις στον τομέα των δημοσίων κοινωνικών υπηρεσιών (υγεία, εκπαίδευση, κοινωνικές υπηρεσίες, στέγαση, απασχόληση, κοινωνική ασφάλιση) ανταποκρίνονταν στις πολλαπλές ανάγκες των λιγότερο ευνοημένων ομάδων-πελατών με πιο ολοκληρωμένο και συνεπή τρόπο.

Το σχέδιο:

- αξιολογεί τα αποτελέσματα της μεταρρύθμισης και του εκσυγχρονισμού των θέσεων απασχόλησης και των συνθηκών εργασίας για το προσωπικό των δημοσίων κοινωνικών υπηρεσιών·
- εξετάζει τις συνέπειες των μεταβαλλόμενων μοντέλων απασχόλησης και επαγγελματικού βίου στον τομέα των δημοσίων κοινωνικών υπηρεσιών για την ποιότητα και την παροχή αυτών των υπηρεσιών·
- εκτιμά το βαθμό στον οποίο οι πρωτοβουλίες για την ποιότητα των υπηρεσιών ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις προτιμήσεις των χρηστών των εν λόγω υπηρεσιών.

Το 1999 ολοκληρώθηκαν οι εθνικές μελέτες και άρχισε η εκπόνηση συνθετικής έκθεσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Το 2000 η έκθεση θα δημοσιευθεί και θα αρχίσει η διάδοσή της. Οι λεπτομερείς μελέτες περιπτώσεων θα εκδοθούν και θα παρουσιαστούν σε βιβλίο μαζί με τα σημαντικότερα διδάγματα πρακτικής για τους τρόπους βελτίωσης των συνθηκών εργασίας και της ποιότητας των υπηρεσιών.

(Σχέδιο αριθ. 0209. Υπεύθυνοι έρευνας: R. Anderson/P. Carotenuto/A. Parent-Thirion)

Δρόμοι προς την κοινωνική ένταξη: μεταβαλλόμενα δικαιώματα, ρόλοι και ευθύνες της κοινωνίας των πολιτών

Κατά την τελευταία δεκαετία, το Ίδρυμα ολοκλήρωσε σειρά σχεδίων και άλλων δραστηριοτήτων που σκοπό είχαν τη διαμόρφωση πολιτικών

κοινωνικής συνοχής. Με ανανεωμένο ενθουσιασμό για την καθιέρωση μέτρων με στόχο την προώθηση της κοινωνικής συνοχής χάρη στη συνθήκη του Άμστερνταμ και το πρόγραμμα κοινωνικής δράσης της Επιτροπής, το σχέδιο αυτό θα μελετήσει τα αποτελέσματα των εργασιών του Ιδρύματος και:

- θα εξετάσει την αποτελεσματικότητα των μεθόδων αύξησης της συμμετοχής αυτών που περιθωριοποιούνται εξαιτίας των κοινωνικών και οικονομικών αλλαγών·
- θα καταγράψει τα σπουδαιότερα διδάγματα και στρατηγικές για μια κοινωνία, η οποία θα προσφέρει στους πολίτες της μεγαλύτερες δυνατότητες ένταξης·
- θα προσδιορίσει τις προκλήσεις για την έρευνα την επόμενη δεκαετία.

Το σχέδιο θα αναλύσει και θα εξαγάγει τα σημαντικότερα μηνύματα από μια σειρά σχεδίων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο των δύο τελευταίων τετραετών προγραμμάτων του Ιδρύματος.

Οι εργασίες θα αρχίσουν στις αρχές του 2000 με την εκπόνηση έκθεσης, η οποία θα συζητηθεί σε σεμινάριο που θα διεξαχθεί με εκπροσώπους των κέντρων χάραξης πολιτικής, το ερχόμενο φθινόπωρο· η έκθεση θα βελτιωθεί στη συνέχεια προκειμένου να δημοσιευθεί.

(Σχέδιο αριθ. 0220. Υπεύθυνοι έρευνας: R. Anderson/A. Parent-Thirion)

Η πρόκληση της συμμετοχής

Η συμμετοχή εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό στοιχείο του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου. Σε μια κοινωνία που μεταβάλλεται με γοργούς ρυθμούς, η αυξημένη συμμετοχή των κυριότερων κοινωνικών παραγόντων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και την εφαρμογή των πολιτικών αποτελεί σημαντική συνιστώσα της αντιμετώπισης αυτών των σοβαρότατων οικονομικών (απελευθέρωση του εμπορίου, παγκοσμιοποίηση), τεχνολογικών (κοινωνία των πληροφοριών), οικολογικών (βιώσιμη ανάπτυξη) και κοινωνικών (αυξημένος πλούτος σε συνδυασμό με αυξημένες ανισότητες) αλλαγών. Η πολιτική πρέπει να υποστηρίζει ή να καθιερώνει το πλαίσιο για αποτελεσματικές διαδικασίες «πραγματικής συμμετοχής», δεδομένου ότι η αποτελεσματική αλλαγή, η ταχεία προσαρμοστικότητα και η κοινωνική συνοχή εξαρτώνται σε ύψιστο βαθμό από την πραγματική συμμετοχή.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, ανταποκρινόμενη σε αυτές τις προκλήσεις, ενίσχυσε και αναδιοργάνωσε τον ευρωπαϊκό κοινωνικό διάλογο, καθιερώνοντας και υποστηρίζοντας ένα διάλογο των πολιτών μέσα από τα φόρουμ ευρωπαϊκής κοινωνικής πολιτικής, με τον επαναπροσανατολισμό των διαρθρωτικών ταμείων προς την κατεύθυνση της μεγαλύτερης συμμετοχής των πρωτοβουλιών των τοπικών κοινωνιών και παραγόντων, καθώς και με τη συστηματική ανάπτυξη μιας «εταιρικής» προσέγγισης η οποία περικλείει διάφορες οργανώσεις των κοινωνικών εταίρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο και άλλες μη κυβερνητικές οργανώσεις και συνασπισμούς στον τομέα της ευρωπαϊκής κοινωνικής πολιτικής και της πολιτικής για την απασχόληση.

Οι πολιτικές που χρειάζονται για τη μαζική αντιμετώπιση των κοινωνικών και διαρθρωτικών αλλαγών, και των συνακόλουθων επιλογών, στις οποίες πρέπει να αντεπεξέλθει η Ευρωπαϊκή Ένωση, θα απαιτήσουν όχι μόνο την αποτελεσματικότερη εφαρμογή των υφισταμένων μηχανισμών συμμετοχής, αλλά και την ανάπτυξη νέων δομών, διαδικασιών και μεθόδων που θα συνεπάγονται τη συμμετοχή και άλλων βασικών παραγόντων. Ιδιαίτερη πρόκληση αποτελεί ο τρόπος βελτίωσης της συμμετοχής των «απλών ανθρώπων» —πολιτών και εργαζομένων— τόσο για λόγους ενίσχυσης της ευθύνης, της

διαφάνειας και της δημοκρατίας όσο και για την ανάπτυξη αποτελεσματικότερων λύσεων που να μπορούν να εφαρμοστούν με πιο αποδοτικό τρόπο.

Το Ίδρυμα, ως τετραμελής οργανισμός που περικλείει τους κοινωνικούς εταίρους, διαδραματίζει «φυσικό ρόλο» στην προσέγγιση της «εταιρικής» πολιτικής που εφαρμόζει η ΕΕ. Ο ειδικός του ρόλος όσον αφορά τη συμμετοχή των εργαζομένων και των πολιτών είναι:

- η διερεύνηση καινοτόμων μορφών συμμετοχής, οι οποίες προσφέρουν τη δυνατότητα ενίσχυσης της οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης,
- η εκπόνηση εκθέσεων και η αξιολόγηση των υπαρχουσών πρακτικών συμμετοχής σε επίπεδο τόσο κρατών μελών όσο και ΕΕ,
- η οργάνωση ανταλλαγών εμπειριών και ο διάλογος με τους σχετικούς παράγοντες.

Τέσσερις είναι οι βασικοί στόχοι για την πρόκληση της συμμετοχής που καθορίζονται στο τετραετές πρόγραμμα δραστηριότητας (1997-2000):

- παρακολούθηση και αξιολόγηση των υπαρχουσών πρακτικών συμμετοχής στην εργασία σε σχέση με μια ισόρροπη προσέγγιση στις οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές εξελίξεις·
- διερεύνηση καινοτόμων προσεγγίσεων (νέα θέματα, νέες μορφές συνεργασίας, νέες εταιρικές σχέσεις των ενδιαφερομένων) σε διαφορετικά επίπεδα και διαφορετικά πλαίσια στο χώρο εργασίας και την ευρύτερη κοινότητα·
- εξέταση της έννοιας του ενεργού πολίτη, ιδίως σε σχέση με τα θέματα της απασχόλησης και της κοινωνικής προστασίας·
- εκτίμηση της συμβολής των στρατηγικών που εφαρμόζονται στην ενημέρωση του χρήστη των δημοσίων υπηρεσιών και στη συμμετοχή του στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητάς τους, καθώς και στον τομέα της βιώσιμης κατανάλωσης.

Εφαρμόζοντας το τρέχον τετραετές πρόγραμμα το Ίδρυμα προσδιόρισε τις νέες τάσεις όσον αφορά τη συμμετοχή (παραδείγματος χάριν, «άμεση» συμμετοχή, περισσότερο ολοκληρωμένες μορφές συνεργασίας) στο πλαίσιο των σημαντικών μεταβολών και εξελίξεων στην Ευρώπη

κατά την τελευταία 30ετία (όπως π.χ. η ONE). Ωστόσο, μέσω της έρευνας και του διαλόγου, εντοπίστηκαν επίσης οι σημαντικές προκλήσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι διάφοροι παράγοντες και τα κέντρα χάραξης πολιτικής, παραδείγματος χάριν το σοβαρό χάσμα μεταξύ θεωρίας και πράξης).

Στο πρόγραμμα εργασίας για το 2000, το Ίδρυμα θα μελετήσει τις νέες τάσεις στην ανάπτυξη της οικονομικής συμμετοχής και τα σύμφωνα για την απασχόληση και την ανταγωνιστικότητα στην Ευρώπη. Σημαντική δραστηριότητα θα είναι επίσης η εκτίμηση των κοινωνικών επιπτώσεων της ONE και της πρακτικής των ευρωπαϊκών επιτροπών επιχείρησης. Οι μακρόπνοες πρωτοβουλίες που αφορούν τα «Γλωσσάρια για την απασχόληση και τις εργασιακές σχέσεις», το ρόλο των χρηστών στο πλαίσιο των δημόσιων κοινωνικών υπηρεσιών καθώς και τον «ενεργό πολίτη» θα συνεχιστούν. Το ζήτημα της οικονομικής συμμετοχής θα αποτελέσει σημαντικό στοιχείο για την ανάλυση των αποτελεσμάτων των εργασιών του Ιδρύματος στον τομέα της κοινωνικής συνοχής τα τελευταία χρόνια.

Τα σχέδια που ακολουθούν ασχολούνται κατά κύριο λόγο με την πρόκληση της συμμετοχής.

Γλωσσάρια για την απασχόληση και τις εργασιακές σχέσεις

Από τα μέσα της δεκαετίας του '80, διεθνής ομάδα εμπειρογνομόνων ασχολείται με την ανάπτυξη μιας σειράς γλωσσαρίων, ένα για κάθε κράτος μέλος της ΕΕ. Το κυρίως μέρος αυτών των γλωσσαρίων περιλαμβάνει περίπου 600-1 000 βασικούς όρους της απασχόλησης και των εργασιακών σχέσεων, με σχετική επεξήγηση της σημασίας τους και αναφορές στα σχετικά καθεστώτα, πρόσφατη νομολογία και προβλήματα πρακτικής εφαρμογής καθώς και ένα κεφάλαιο με υποδείξεις για περαιτέρω βιβλιογραφία. Οι βασικοί τομείς αναφοράς περιλαμβάνουν το γενικό πλαίσιο των βιομηχανικών σχέσεων, τις συλλογικές διαπραγματεύσεις, τη συμμετοχή, τη διαδικασία διαβούλευσης και πληροφόρησης, τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού, τις διαδικασίες επίλυσης και διακανονισμού των βιομηχανικών διαφορών, τις ατομικές σχέσεις απασχόλησης, τους όρους και τις συνθήκες απασχόλησης και την κοινωνική ασφάλιση.

Το 2000, το έργο αυτό θα συνεχισθεί με:

- τη δημοσίευση του σουηδικού τόμου στην αγγλική·
- τη δημοσίευση της εθνικής έκδοσης για τη Δανία και τη Σουηδία·
- την τελική έκδοση του φινλανδικού τόμου.

(Σχέδιο αριθ. 0118. Σύμβουλοι διαχείρισης του σχεδίου: H. Krieger/M. de Boer)

Πληροφόρηση και διαβούλευση στις ευρωπαϊκές πολυεθνικές εταιρείες

Η εμφάνιση των ευρωπαϊκών επιτροπών επιχείρησης έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη συστημάτων εργασιακών σχέσεων, ιδίως σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Από το 1990, το Ίδρυμα υποστήριζε τη διαδικασία καθιέρωσης τέτοιων επιτροπών με διάφορες πρωτοβουλίες που αποσκοπούσαν στη διενέργεια συγκριτικών αναλύσεων και την οργάνωση διαλόγου μεταξύ των κοινωνικών εταίρων. Την περίοδο 1995-1999, το Ίδρυμα δημοσίευσε, σε συνεργασία με την Επιτροπή, τέσσερις τόμους εθελοντικών συμφωνιών που αφορούσαν ευρωπαϊκές επιτροπές επιχείρησης και τρεις συγκριτικές αναλύσεις των υπαρχουσών συμφωνιών. Επίσης δημιούργησε βάση δεδομένων με 400 συμφωνίες, η οποία διατίθεται στην ιστοθέση του Ιδρύματος στο Διαδίκτυο.

Το 2000, το Ίδρυμα θα εξετάσει και θα προσδιορίσει τις πρακτικές ανάγκες των εκπροσώπων των εργοδοτών και των εργαζομένων όσον αφορά την πρακτική και τη διάδοση των ευρωπαϊκών επιτροπών επιχείρησης. Θα δημιουργηθεί ομάδα εργασίας για την ανάλυση των συγκεκριμένων αναγκών των εκπροσώπων των κοινωνικών εταίρων, των εργοδοτών και των εργαζομένων και τον καθορισμό της καταλληλότερης μεθοδολογίας. Επιπλέον, οι συμφωνίες του άρθρου 6 θα διατίθενται μέσω του Διαδικτύου.

(Σχέδιο αριθ. 0116. Υπεύθυνοι έρευνας: H. Krieger/K. O'Kelly)

Κοινωνικές επιπτώσεις της ONE

Το 1999, έντεκα χώρες της ΕΕ προσχώρησαν στην οικονομική και νομισματική ένωση (ONE) η οποία αποσκοπεί στην ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς μέσω της καθιέρωσης του ευρώ, το 2002. Αυτή η σημαντική οικονομική μεταβολή θα έχει σοβαρές επιπτώσεις στις συνθήκες ζωής και εργασίας και στα 15 κράτη μέλη.

Στόχος του σχεδίου είναι η επίτευξη μεγαλύτερης κατανόησης των επιπτώσεων της ONE στις εργασιακές σχέσεις, την απασχόληση και τις

συνθήκες εργασίας σε ευρωπαϊκό, εθνικό, κλαδικό και επιχειρησιακό επίπεδο. Το σχέδιο άρχισε το 1999 με δύο βιβλιογραφικές ανασκοπήσεις σχετικά με το θέμα.

Με βάση τις προτάσεις αυτών των προκαταρκτικών εργασιών, η επιτροπή παρακολούθησης συνέστησε για το 1999 την έναρξη μιας νέας ανάλυσης, σε επίπεδο εταιρειών, των επιπτώσεων της ONE στις συνθήκες εργασίας, τους μισθούς, την οργάνωση της εργασίας, τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού και την απασχόληση. Θα πραγματοποιηθούν μελέτες περιπτώσεων στον κλάδο των τραπεζών, των μεταφορών και της μεταλλουργίας σε έξι χώρες: Γερμανία, Ισπανία, Γαλλία, Κάτω Χώρες, Φινλανδία και Ηνωμένο Βασίλειο. Κατά τη διάρκεια του 1999 ετοιμάστηκαν οι εκθέσεις σε επίπεδο επιχειρήσεων.

Το 2000, θα διοργανωθεί συνέδριο για τις επιπτώσεις της ONE στη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού των επιχειρήσεων και η περαιτέρω έρευνα θα επικεντρωθεί στην πρόκληση της παγκοσμιοποίησης και στις επιπτώσεις της ONE στον «εξευρωπαϊσμό» των εργασιακών σχέσεων σε κοινοτικό και κλαδικό επίπεδο.

(Σχέδιο αριθ. 0200. Υπεύθυνοι έρευνας: Τ. Kauppinen/Σ. Δημητριάδης)

Φύση και εύρος της οικονομικής συμμετοχής στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Το 1999, το Ίδρυμα άρχισε την υλοποίηση του σχεδίου με επισκόπηση σχετικά με τη φύση και το εύρος της οικονομικής συμμετοχής στην ΕΕ με βάση την έρευνα ΕΡΟC. Η εν λόγω επισκόπηση μελετούσε επίσης τη σχέση μεταξύ οικονομικής και άμεσης συμμετοχής. Μια δεύτερη μελέτη είχε ως αντικείμενο την ανάπτυξη ενός θεωρητικού πλαισίου και την περιγραφή της τρέχουσας κατάστασης των πραγμάτων, των τάσεων και των συζητήσεων, καθώς και τον εντοπισμό των κενών στις γνώσεις σχετικά με την οικονομική συμμετοχή. Τον Σεπτέμβριο του 1999 διοργανώθηκε ένα πρώτο εργαστήριο εμπειρογνομώνων.

Με τη χρήση μιας συγκριτικής μεθοδολογίας, το σχέδιο αυτό αποσκοπεί να ορίσει τη φύση και το εύρος των συστημάτων οικονομικής συμμετοχής, και ιδίως των καθεστώτων κοινής ιδιοκτησίας, σε ορισμένα κράτη μέλη και να προσδιορίσει τις κοινές τάσεις εντός της

Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πλαίσιο του σχεδίου θα πραγματοποιείται εκτίμηση των επιπτώσεων της οικονομικής συμμετοχής στην απόδοση της επιχείρησης από άποψη οικονομικών και απασχόλησης και θα διερευνώνται οι συνέπειές της σε άλλες μορφές συμμετοχής καθώς και στις συλλογικές διαπραγματεύσεις.

Ως πρώτο βήμα, το 2000, θα πραγματοποιηθεί μια σειρά μελετών περιπτώσεων οι οποίες θα σκιαγραφήσουν τις διάφορες προσεγγίσεις που θα εντοπισθούν και θα επισημάνουν τις πιθανές εξελίξεις στα διάφορα συστήματα εργασιακών σχέσεων στην ΕΕ.

(Σχέδιο αριθ. 0218. Υπεύθυνοι έρευνας: Κ. Ο'Kelly/H. Krieger)

Κεφάλαιο 2

Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Εργασιακών Σχέσεων

Το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Εργασιακών Σχέσεων, το οποίο ιδρύθηκε το φθινόπωρο του 1996, έχει ιδιαίτερη σημασία για το πρόγραμμα του Ιδρύματος, δεδομένου ότι πρόκειται για συνεχή δραστηριότητα πληροφόρησης.

Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Εργασιακών Σχέσεων (EIRO)

Θεμελιώδης στόχος του Παρατηρητηρίου είναι η ανάθεση και η συλλογή αξιόπιστων και ενημερωμένων πληροφοριών και η ανάλυση των εργασιακών σχέσεων —καλύπτοντας τα πλέον σημαντικά γεγονότα και θέματα όσον αφορά τις συλλογικές διαπραγματεύσεις, τη διαβούλευση και τον κοινωνικό διάλογο στα κράτη μέλη της ΕΕ και τη Νορβηγία, και συνολικά σε επίπεδο ΕΕ— καθώς και η καταχώρηση και η διάδοση αυτών των πληροφοριών μέσω μιας ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων.

Μια διεθνής ερευνητική ομάδα αποτελούμενη από 16 εθνικά κέντρα (από τα 15 κράτη μέλη της ΕΕ και τη Νορβηγία) και ένα κέντρο σε επίπεδο ΕΕ θα τροφοδοτεί τη βάση δεδομένων με πραγματικά στοιχεία υπό τη μορφή ειδήσεων, άρθρων και συγκριτικού υλικού για συγκεκριμένα θέματα. Του έργου θα επιμελείται εκδοτική ομάδα ώστε η μορφή του να παρουσιάζει συνοχή και να είναι κατάλληλη για δημοσίευση.

Η βάση δεδομένων EIROOnline, η οποία συνιστά το κυριότερο προϊόν του EIRO, έχει εξελιχθεί σε μοναδική πηγή πληροφοριών για τις ευρωπαϊκές

εργασιακές σχέσεις με:

- την παροχή συνολικών, αξιόπιστων, ακριβών και ενημερωμένων στοιχείων αναφορικά με τις πλέον συναφείς δραστηριότητες και θέματα στον τομέα των εργασιακών σχέσεων στην Ευρώπη, τοποθετώντας τις σχετικές εξελίξεις στο κατάλληλο πλαίσιο·
- την παροχή υπηρεσίας προσαρμοσμένης στις συγκεκριμένες ανάγκες ενός κοινού στόχου που αποτελείται κυρίως από επαγγελματίες και υπευθύνους χάραξης πολιτικής, καθώς και από τους κοινωνικούς εταίρους, κυβερνητικούς φορείς και τα όργανα της ΕΕ·
- τη συγκέντρωση συγκριτικών στοιχείων για παρόμοιες εξελίξεις που επέρχονται με την πάροδο του χρόνου στα κράτη μέλη και τη Νορβηγία·
- την παρουσίαση συγκριτικών μελετών για επίκαιρα θέματα που αφορούν τις εργασιακές σχέσεις.

Οι σημαντικότερες έντυπες δημοσιεύσεις είναι η δεκαπενθήμερη έκδοση *EIRObserver*, συνοδευόμενη από τα συγκριτικά θεματικά συμπληρώματά της (με βάση τις συγκριτικές μελέτες του EIRO), και η *Annual Review* (Ετήσια επιθεώρηση) σχετικά με τις τάσεις στις εργασιακές σχέσεις. Το κοινό έχει πλήρη πρόσβαση στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων, την *EIROonline*, μέσω του Διαδικτύου (<http://www.eiro.eurofound.ie/>).

Το EIRO συνδέεται στενά με τις προκλήσεις του τετραετούς προγράμματος δραστηριότητας του Ιδρύματος. Η βάση δεδομένων *EIROonline* περιέχει άρθρα σχετικά με τις τελευταίες εθνικές εξελίξεις στους τομείς που καλύπτονται από τις έξι προκλήσεις του Ιδρύματος. Οι συγκριτικές μελέτες αναλύουν περισσότερο εις βάθος θέματα που έχουν ιδιαίτερη σχέση με προκλήσεις, όπως η απασχόληση, η ισότητα των ευκαιριών και οι εργασιακές σχέσεις/συμμετοχή. Ως παραδείγματα των σχετικών συγκριτικών μελετών που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα αναφέρονται:

- ισότητα των ευκαιριών και συλλογικές διαπραγματεύσεις στην ΕΕ·
- κοινωνικοί εταίροι και ρατσισμός: ο αντίκτυπος της ευρωπαϊκής κοινής δήλωσης·
- συμφωνία και οδηγία γονικής άδειας στην ΕΕ: νομικές και πρακτικές συνέπειες·
- συλλογικές διαπραγματεύσεις και διαρκής επαγγελματική κατάρτιση

- στην Ευρώπη·
- ευελιξία του χρόνου εργασίας στην Ευρώπη·
- οι επιπτώσεις των ευρωπαϊκών επιτροπών επιχείρησης·
- εκπροσώπηση των εργαζομένων στα διοικητικά συμβούλια στην Ευρώπη·
- νέα οργάνωση της εργασίας: η Πράσινη Βίβλος και οι εθνικές εξελίξεις·
- εργασιακές σχέσεις στις ΜΜΕ·
- «εξευρωπαϊσμός» των εργασιακών σχέσεων·
- συλλογικές διαπραγματεύσεις για την απασχόληση στην Ευρώπη.

Με την «*Annual Review*» (Ετήσια επιθεώρηση) του EIRO πραγματοποιείται επισκόπηση των εξελίξεων των εργασιακών σχέσεων σε όλες τις χώρες της ΕΕ και τη Νορβηγία, καθώς και συνολικά σε επίπεδο ΕΕ. Τα θέματα που εξετάζονται στην έκθεση επικεντρώνονται ειδικά στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, την ισότητα των ευκαιριών, τη συμμετοχή και τις επιπτώσεις της ΟΝΕ στα εθνικά συστήματα εργασιακών σχέσεων.

Το EIRO θα εξακολουθήσει το έργο του υπό την παρούσα μορφή με τακτικές ανασκοπήσεις των υπό υλοποίηση δραστηριοτήτων του από την επιτροπή παρακολούθησης. Τη χρονιά αυτή θα γίνουν μερικές αναπροσαρμογές στα περιεχόμενα του EIRO, σύμφωνα με τις προτιμήσεις των χρηστών, με περαιτέρω αύξηση του όγκου του συγκριτικού υλικού. Εκτός από περισσότερες συγκριτικές μελέτες, θα υπάρχουν τακτικές συγκριτικές ενημερώσεις για θέματα όπως οι εξελίξεις στις αμοιβές και το χρόνο εργασίας, ενώ η *Annual Review* θα εξετάζει τις εργασιακές σχέσεις σε πανευρωπαϊκό επίπεδο περισσότερο αναλυτικά. Στα θέματα των προβλεπόμενων συγκριτικών μελετών περιλαμβάνονται:

- κλαδικές μελέτες των εξελίξεων στις εργασιακές σχέσεις σε τομείς όπως οι μεταφορές και η «βιομηχανία της γνώσης», π.χ. ανάπτυξη λογισμικού·
- εργασιακές σχέσεις και μεγαλύτερης ηλικίας εργαζόμενοι·
- εξωτερικές υπηρεσίες και εργασιακές σχέσεις·
- κοινωνικοί εταίροι και εργαζόμενοι με ειδικές ανάγκες·
- αμοιβή ανάλογη της απόδοσης στην Ευρώπη·

- διαιτησία και απεργία/επίλυση διαφορών·
- αντιμετώπιση των συλλογικών απολύσεων στα κράτη μέλη της ΕΕ.

Θα εξετασθεί περαιτέρω η μελλοντική ενσωμάτωση πληροφοριών από τις υποψήφιες για ένταξη χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης σε συνεργασία με την Επιτροπή και τις εν λόγω χώρες.

(Σχέδιο αριθ. 0188. Σύμβουλοι διαχείρισης του σχεδίου: T. Kauppinen/Σ. Δημητριάδης/F. Murray/B. Schmidt)

Κεφάλαιο 3

Γενικές δραστηριότητες διαλόγου και συζήτησης

Λόγω της τετραμερούς διάρθρωσης του διοικητικού συμβουλίου του και της συμμετοχής και άλλων φορέων, ανάλογα με την περίπτωση, το Ίδρυμα αποτελεί ένα φόρουμ όπου οι σημαντικότεροι κοινωνικοί παράγοντες μπορούν να ανταλλάξουν απόψεις και εμπειρίες βάσει επιστημονικά επεξεργασμένων γνώσεων και δεδομένων.

Ο διάλογος μεταξύ των ειδικών γνώσεων και της πολιτικής προσδίδει προστιθέμενη αξία στην έρευνα του Ιδρύματος, καθώς αυτή συνδέεται με τον πολιτικό λόγο και την ατζέντα της πολιτικής επικαιρότητας.

Μερικές δραστηριότητες διαλόγου και συζήτησης εμπεριέχονται στα σχέδια που παρουσιάστηκαν σε προηγούμενα κεφάλαια. Επιπλέον, το Ίδρυμα θα οργανώσει τις ακόλουθες δραστηριότητες:

Καινοτόμοι μορφές οργάνωσης της εργασίας: το συνέδριο για την οικολογία της εργασίας

Κατά την τελευταία δεκαετία και σε συνεργασία με την Ecology of Work Conference Inc. (ΗΠΑ), έχουν διοργανωθεί κοινά συνέδρια με στόχο τη συνεύρεση των εκπροσώπων των εργοδοτών και των εργαζομένων, προκειμένου να παρουσιασθούν επιτυχημένα πρότυπα στην οργάνωση της εργασίας και να γίνει σύγκριση των διαφορετικών, ή κοινών, προσεγγίσεων που εφαρμόζονται στον εργασιακό χώρο στην Ευρώπη, τη Βόρεια Αμερική και την Ιαπωνία καθώς και σε επιχειρήσεις από άλλα εμπορικά μπλοκ.

Μετά το ιδιαίτερα επιτυχημένο έκτο ευρωπαϊκό συνέδριο για την οικολογία της εργασίας που πραγματοποιήθηκε στη Βόννη, ως τμήμα του προγράμματος της γερμανικής προεδρίας της ΕΕ και σε συνεργασία με το ευρωπαϊκό δίκτυο για την οργάνωση της εργασίας (European Work Organisation Network), θα πραγματοποιηθεί έβδομο συνέδριο στο συνεδριακό κέντρο του Ιδρύματος τον Μάιο του 2001. Το συνέδριο αυτό θα συγκεντρώσει τις πλέον πρόσφατες και καινοτόμες εμπειρίες αλλαγής της οργάνωσης της εργασίας, υπό το φως των συνεχών ανταγωνιστικών πιέσεων και της εντατικοποίησης της παγκοσμιοποίησης στην Ευρώπη, τη Βόρεια Αμερική, την Ιαπωνία, την Αυστραλία, τη Νότια Αφρική και άλλες ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες. Προτείνεται το συνέδριο αυτό να αποτελέσει και πάλι εκδήλωση στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού δικτύου για την οργάνωση της εργασίας.

Το 2000 θα αρχίσει η διαδικασία σχεδιασμού του έβδομου συνεδρίου με συνάντηση της επιτροπής προγράμματος, προκειμένου να καθοριστούν τα συγκεκριμένα θέματα τα οποία θα αποτελέσουν αντικείμενο επιλεγμένων παρουσιάσεων στο πλαίσιο μελετών περιπτώσεων· θα ακολουθήσει η επιλογή των σχετικών περιπτώσεων οι οποίες θα έχουν σχέση με αυτά τα θέματα και η προετοιμασία του φυλλαδίου της πρώτης ανακοίνωσης (First Announcement) και των πληροφοριών του συνεδρίου. (Σχέδιο αριθ. 0115. Υπεύθυνοι έρευνας: Κ. Ο'Kelly/N.N.)

Ανταλλαγή πληροφοριών με τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης

Το Ίδρυμα, ως μέρος της συμβολής του, αφενός, στη μετάβαση από ελεγχόμενες σε οικονομικές και κοινωνικές δομές αγοράς και, αφετέρου, στη διαδικασία διεύρυνσης, από το 1991 οργανώνει ανταλλαγές γνώσεων με τις υποψήφιες για ένταξη χώρες της Κεντρικής και της Ανατολικής Ευρώπης. Το 1999, οργανώθηκαν δύο σεμινάρια, ένα τον Σεπτέμβριο (με θέμα τον κοινωνικό διάλογο) και ένα τον Οκτώβριο (με θέμα την ισότητα των ευκαιριών). Στα σεμινάρια αυτά συμμετείχαν η Βουλγαρία, η Τσεχική Δημοκρατία, η Εσθονία, η Ουγγαρία, η Λεττονία, η Λιθουανία, η Πολωνία, η Ρουμανία, η Σλοβακία και η Σλοβενία.

Με την προϋπόθεση χρηματοδότησης από το πρόγραμμα Phare και συνεισφοράς από τις υποψήφιες χώρες, προτείνεται για το 2000 η

διοργάνωση δύο σεμιναρίων. Το πρώτο από τα δύο προτεινόμενα σεμινάρια θα υποστηριχθεί από τη φινλανδική κυβέρνηση. Το δεύτερο θα διοργανωθεί σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, του Τορίνου, Ιταλία. Τα θέματα που θα συζητηθούν στο πλαίσιο αυτών των σεμιναρίων θα επιλεγούν από το χαρτοφυλάκιο των ειδικών γνώσεων του Ιδρύματος μετά από εκτενείς διαβουλεύσεις με τους κοινωνικούς εταίρους και τα αρμόδια υπουργεία στις χώρες της Κεντρικής και της Ανατολικής Ευρώπης. Τα σεμινάρια θα αποτελέσουν ένα πεδίο για την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών μεταξύ των χωρών της Κεντρικής και της Ανατολικής Ευρώπης και της ΕΕ, βοηθώντας τις υποψήφιες χώρες να εξοικειωθούν με τη γνωστική βάση του Ιδρύματος.

(Σχέδιο αριθ. 0145. Υπεύθυνοι έρευνας: T. Kauppinen/K. O'Kelly/F. Oliveira/P. Carotenuto)

Κεφάλαιο 4

Γενικές δραστηριότητες πληροφόρησης και διάδοσης

Οι δραστηριότητες αυτές αφορούν την αμοιβαία ανταλλαγή, τη μεταφορά και τη διάδοση γνώσεων. Συμπληρώνοντας το έργο του Ιδρύματος όσον αφορά την έρευνα και το διάλογο, ο στόχος τους είναι η παροχή των διαθέσιμων πληροφοριών και η διάδοση των αποτελεσμάτων των ερευνών του Ιδρύματος στους αποδέκτες-στόχους. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στις δραστηριότητες αυτές σε συνδυασμό με την 25η επέτειο του Ιδρύματος.

Οι δραστηριότητες αυτές περιλαμβάνουν:

Υπηρεσίες και συστήματα πληροφόρησης

(σχέδιο αριθ. 0169)

Κέντρο πληροφόρησης

Το κέντρο πληροφόρησης, το οποίο δημιουργήθηκε το 1976, διαθέτει μια πλήρως αναγνωρισμένη και επαγγελματικά οργανωμένη συλλογή γνώσεων που καλύπτουν τους εξειδικευμένους τομείς των ενδιαφερόντων του Ιδρύματος. Στόχος του είναι η ικανοποίηση των αναγκών σε πληροφόρηση των υπευθύνων χάραξης πολιτικής στα ευρωπαϊκά όργανα και των οργανώσεων των κοινωνικών εταίρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς και του προσωπικού του Ιδρύματος και άλλων ομάδων-στόχων.

Το 2000, σχεδιάζουμε την επέκταση του φάσματος των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης που διατίθενται στους χρήστες του κέντρου

πληροφόρησης, καθώς και την αναδιοργάνωση των διαδικασιών για την αποτελεσματικότερη διεκπεραίωση του διαρκώς αυξανόμενου αριθμού αιτημάτων που λαμβάνουμε.

(Σύμβουλοι διαχείρισης του σχεδίου: F. Murray/J. Vandamme)

Ιστοθέση του Ιδρύματος

Η ιστοθέση του Ιδρύματος σε δύο γλώσσες (EN/FR) εγκαινιάστηκε τον Ιούνιο του 1998.

Στόχοι της ιστοθέσης είναι η διευκόλυνση της ευρύτερης πρόσβασης στις πληροφορίες και τις δημοσιεύσεις του Ιδρύματος καθώς και η επαφή με κοινό που δεν μπορεί να εξυπηρετηθεί εύκολα με τα συμβατικά μέσα. Η ιστοθέση αυτή λειτουργεί επίσης ως οικονομικά συμφέρουσα και αποτελεσματική μέθοδος δημοσίευσης και διάδοσης πληροφοριών.

Το 2000, θα συνεχίζουμε τη στενή παρακολούθηση της χρήσης της ιστοθέσης και θα χρησιμοποιήσουμε τα σχετικά στοιχεία ως κατευθυντήριες γραμμές για την περαιτέρω ανάπτυξή της.

(Σύμβουλοι διαχείρισης του σχεδίου: F. Murray/M. de Boer)

Εργαστήριο για τις πηγές πληροφόρησης

Πρόκειται για δραστηριότητα που υλοποιείται από κοινού με την ETUI και την ETUCO και η οποία άρχισε με εργαστήριο το 1996. Στόχοι του εργαστηρίου είναι ο εφοδιασμός των εκπαιδευτών συνδικάτων με δεξιότητες αναγκαίες για την αναζήτηση και την αξιολόγηση των πληροφοριών σχετικά με τις ευρωπαϊκές εργασιακές σχέσεις, καθώς και η εξοικείωσή τους με το ευρύ φάσμα πληροφοριακών προϊόντων και υπηρεσιών που παρέχονται από το Ίδρυμα και τους άλλους συμμετέχοντες φορείς.

Το τέταρτο εργαστήριο θα πραγματοποιηθεί στο Ίδρυμα την άνοιξη του 2000.

(Σύμβουλοι διαχείρισης του σχεδίου: F. Murray/H. O'Donoghue/J. Vandamme)

ELCID

Η βάση δεδομένων ELCID (European Living Conditions Information Directory) δημιουργήθηκε το 1993, σε συνεργασία με την υπηρεσία

EURES της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων. Στόχος της είναι η συμπλήρωση των πληροφοριών που παρέχονται από την EURES για τις συνθήκες διαβίωσης σε κάθε κράτος μέλος της ΕΕ με τον εντοπισμό πηγών λεπτομερέστερων πληροφοριών. Η βάση αυτή αποτελεί μέρος της ιστοθέσης του Ιδρύματος.

Το 2000, σχεδιάζεται η αξιολόγηση της χρήσης της βάσης δεδομένων και η διερεύνηση της χρησιμότητάς της με την EURES. Με βάση την ανάλυση αυτή θα αποφασίσουμε για τη μελλοντική ανάπτυξη και ενημέρωση της βάσης.

(Σύμβουλοι διαχείρισης του σχεδίου: F. Murray/B. Schmidt)

Πολύγλωσσο πρόγραμμα δημοσιεύσεων/ηλεκτρονικών δημοσιεύσεων (σχέδιο αριθ. 0173)

Πολύγλωσσο πρόγραμμα δημοσιεύσεων

Σε στενή συνεργασία με τον εκδότη μας, την Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των ΕΚ, ο ρόλος της οποίας επεκτείνεται επίσης στην αποθήκευση και τη διάδοση των προϊόντων μας, το σχέδιο αυτό καλύπτει τη διαχείριση και τη δημοσίευση πληροφοριών από την έρευνα τόσο σε έντυπη όσο και σε ηλεκτρονική μορφή. Η συνεχής ανάπτυξη των ηλεκτρονικών εκδόσεων μέσω Διαδικτύου, CD-ROM και βάσεων δεδομένων σημαίνει μεγαλύτερη έμφαση στην επιλεκτική διάδοση, τη δημοσίευση ανάλογα με τη ζήτηση και την καλύτερη διαχείριση των πληροφοριών, με αποτέλεσμα τη δημοσίευση προϊόντων τα οποία είναι συναφή, έγκαιρα και προσπελάσιμα από το κοινό μας. Είτε πρόκειται για έντυπη είτε για ηλεκτρονική δημοσίευση, η έκδοση του σχετικού υλικού αποτελεί πλέον αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας παραγωγής.

Οι πληροφορίες παράγονται σε ποικίλους συνδυασμούς των επισήμων γλωσσών της ΕΕ, σύμφωνα με τη γλωσσική πολιτική του Ιδρύματος και ανάλογα με τις ανάγκες του κοινού σε πληροφορίες. Η συνδημοσίευση και οι συμφωνίες παραχώρησης αδειών με εμπορικούς εκδοτικούς οίκους και φορείς σε όλη την Ευρώπη συνεχίζουν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στο πλαίσιο της πολιτικής του Ιδρύματος όσον αφορά την πληροφόρηση.

(Σύμβουλοι διαχείρισης του σχεδίου: M. de Boer/H. O'Donoghue)

CD-ROM για τα Ευρωπαϊκά Κέντρα Τεκμηρίωσης

Στην ΕΕ και τις χώρες της Κεντρικής και της Ανατολικής Ευρώπης υπάρχουν περισσότερα από 800 Ευρωπαϊκά Κέντρα Τεκμηρίωσης τα οποία τηρούν αρχείο των επίσημων εγγράφων της ΕΕ. Το Ίδρυμα, αντί να αποστέλλει έντυπες εκδόσεις των εκθέσεων, διαθέτει στα κέντρα, ως εναλλακτική δυνατότητα, δύο φορές το χρόνο, ένα CD-ROM, το οποίο περιέχει πλήρη συλλογή του προγράμματος των δημοσιεύσεων, με όλες τις δημοσιεύσεις σε όλες τις γλώσσες. Το πρώτο τέτοιο CD-ROM κυκλοφόρησε τον Μάιο του 1999.

(Σύμβουλοι διαχείρισης του σχεδίου: M. de Boer/D. Hirschfeld)

Κατάλογοι των δημοσιεύσεων

Το Ίδρυμα, προκειμένου να κρατά το κοινό του ενημερωμένο για το εκτενές πρόγραμμα δημοσιεύσεών του, διατηρεί στην ιστοθέση του σχετικό κατάλογο ενημερωμένο μέχρι την τελευταία στιγμή, ενώ κάθε χρόνο δημοσιεύει σειρά καταλόγων, έναν για κάθε πρόκληση. Οι κατάλογοι διαδίδονται ευρέως και σκοπός τους είναι να αποτελούν όχι μόνο μέσο αναφοράς, αλλά και πηγή πληροφοριών σχετικά με τις δραστηριότητες του Ιδρύματος.

(Σύμβουλοι διαχείρισης του σχεδίου: M. de Boer/H. O'Donoghue)

Διαφήμιση και δημόσιες σχέσεις (σχέδιο αριθ. 0180)

Δραστηριότητες που αφορούν τον τύπο

Το 2000, οι σχέσεις με τον τύπο θα περιλάβουν τη διοργάνωση τριών ειδικών εκστρατειών μέσω του τύπου στην Ευρώπη, ενώ, ανάλογα με τις ανάγκες, θα διοργανωθούν και άλλες εκστρατείες που θα αφορούν τα συνέδρια, τις δημοσιεύσεις κλπ. Οι ειδικοί τομείς είναι: η τρίτη έρευνα για τις συνθήκες εργασίας με δημοσίευση των σχετικών αποτελεσμάτων το 2000, η 25η επέτειος της ίδρυσης του Ιδρύματος και το πρόγραμμα εργασίας για τη νέα χιλιετία.

Οι εκστρατείες μέσω του τύπου θα απευθύνονται στον εθνικό και κλαδικό τύπο και εφημερίδες σε κάθε κράτος μέλος. Η μονάδα θα συνεργαστεί στενά με τα γραφεία της Επιτροπής σε όλη την ΕΕ για την προώθηση των σχετικών θεμάτων και ιδίως με τα γραφεία που έχουν ανταποκριτές της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Το *Communiqué*, το ενημερωτικό δελτίο του Ιδρύματος, θα δημοσιευθεί 10 φορές το 2000, στην αγγλική και γαλλική, και θα διαδοθεί στο κοινό-στόχο του Ιδρύματος σε ολόκληρη την ΕΕ.

Κάθε τεύχος θα καλύπτει ευρύ φάσμα των εργασιών που εκτελούνται από το Ίδρυμα με άρθρα για τις δημοσιεύσεις και τα σεμινάρια και συνεντεύξεις με τους υπεύθυνους έρευνας. Αυτή η ευρεία κάλυψη θα τηρεί τα κέντρα λήψης αποφάσεων και τους υπευθύνους χάραξης πολιτικής ενημέρους για το υλοποιούμενο από το Ίδρυμα έργο. Κατ' αυτό τον τρόπο θα δημιουργείται μεγάλος όγκος αιτημάτων για περαιτέρω πληροφόρηση στους συγκεκριμένους τομείς που καλύπτονται. Το *Communiqué* θα προωθεί επίσης τις πωλήσεις των δημοσιεύσεων του Ιδρύματος.

(Σύμβουλοι διαχείρισης του σχεδίου: B. Nolan/N.N.)

Δραστηριότητες μάρκετινγκ

Οι δραστηριότητες αυτές περιλαμβάνουν αλληλεπίδραση με το κοινό του Ιδρύματος με μια σειρά δραστηριοτήτων μάρκετινγκ που περιλαμβάνουν: πρόγραμμα επισκέψεων στο Ίδρυμα· συμβολές σε εκδηλώσεις που συνδέονται με τις προεδρίες της ΕΕ· συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις· ενημερωτικές επισκέψεις στα θεσμικά και άλλα όργανα της ΕΕ και παρακολούθηση/ανάλυση/αξιολόγηση των δραστηριοτήτων, προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι τηρούνται ενήμεροι όλοι οι ενδιαφερόμενοι.

Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στις ευκαιρίες που θα παρασχεθούν από την 25η επέτειο του Ιδρύματος.

(Σύμβουλοι διαχείρισης του σχεδίου: B. Nolan/N.N.)

Δραστηριότητες διάδοσης

Στις υπό υλοποίηση δραστηριότητες περιλαμβάνονται ταχυδρομικές αποστολές, διανομή υλικού σε εκθέσεις και συνέδρια και μεμονωμένες αποστολές εκθέσεων ερευνών κατόπιν σχετικού αιτήματος.

Το βασικό μέσο για τη δραστηριότητα αυτή είναι ο κατάλογος των διευθύνσεων με 14 000 καταχωρίσεις. Χρειάζεται συνεχής παρακολούθηση και ενημέρωση προκειμένου να εξασφαλίζεται η ορθότητα των καταχωρίσεων και η αποτελεσματική επαφή με το κοινό-στόχο.

Ο κατάλογος των διευθύνσεων είναι το πλέον αποτελεσματικό ατομικό μέσο διάδοσης. Μία πτυχή του σχεδίου θα είναι η ανάλυση των παρόντων αποδεκτών για να εντοπισθούν αυτοί με τους οποίους μπορεί να υπάρξει επαφή μέσω Διαδικτύου και/ή με άλλες μορφές ηλεκτρονικής διάδοσης.

Προβλέπεται επίσης η παραγωγή διαφημιστικού υλικού για τα διάφορα μέσα ενημέρωσης με σκοπό τη βελτίωση της εικόνας που έχει για το Ίδρυμα το βασικότερο κοινό του.

Το υλικό αυτό περιλαμβάνει: ενημερωτικά φυλλάδια, βιντεοταινίες, CD-ROM, παρουσιάσεις σε σύστημα Powerpoint, διαφάνειες, αφίσες κλπ. (Σύμβουλοι διαχείρισης του σχεδίου: B. Nolan/D. Hirschfeld)

Ετήσια έκθεση

Το σχέδιο αυτό ανταποκρίνεται στην καταστατική υποχρέωση του Ιδρύματος [άρθρο 13 του ιδρυτικού κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1365/75 της 26ης Μαΐου 1975] να εκπονεί ετήσια έκθεση.

Η έκθεση για το 1999 (θα δημοσιευθεί το 2000) θα επικεντρώνεται στις δραστηριότητες του Ιδρύματος κατά τη διάρκεια του έτους. Συγκεκριμένα, θα αναφέρεται σε όσα έχουν επιτευχθεί όσον αφορά τις έξι προκλήσεις του τετραετούς προγράμματος. Επίσης θα περιλαμβάνει λεπτομερή στοιχεία για την οικονομική και διοικητική διαχείριση. (Σύμβουλοι διαχείρισης του σχεδίου: B. Nolan/N.N.)

Εργαστήριο πληροφόρησης

Το 1998, το Ίδρυμα οργάνωσε εργαστήριο σε συνεργασία με το προσωπικό τύπου και ενημέρωσης των γραφείων της Επιτροπής στα κράτη μέλη. Ο στόχος του σχεδίου, ο οποίος επιτεύχθηκε σε μεγάλο βαθμό, ήταν η παροχή στα εν λόγω γραφεία υπηρεσιών πληροφόρησης από το Ίδρυμα και η προσφορά αντίστοιχων υπηρεσιών από αυτά προς το Ίδρυμα. Σχεδιάζεται η ανάπτυξη της σχέσης με αυτό το δίκτυο με δεύτερο εργαστήριο που θα διοργανωθεί περί τα τέλη του 2000.

Στο πρώτο εργαστήριο παρουσιάστηκαν οι υπηρεσίες πληροφόρησης του Ιδρύματος. Είχε προταθεί τότε τα επόμενα εργαστήρια να προβάλουν τις θεματικές πτυχές του έργου του Ιδρύματος, με

παρουσιάσεις επιλεγμένων θεμάτων και συζητήσεις σχετικά με τον καλύτερο τρόπο διάδοσης των αποτελεσμάτων που παράγονται σε αυτούς τους θεματικούς τομείς στο ενδιαφερόμενο κοινό στα διάφορα κράτη μέλη.

(Σύμβουλοι διαχείρισης του σχεδίου: M. de Boer/F. Murray/B. Nolan)

Βάση δεδομένων για τους πόρους (σχέδιο αριθ. 0192)

Στόχοι της βάσης δεδομένων για τους πόρους είναι: η συντήρηση της κατάλληλης υποδομής η οποία θα επιτρέπει στο Ίδρυμα να διαθέτει τα προϊόντα του με διάφορα μέσα· η διευκόλυνση της ανάκτησης και περαιτέρω αξιοποίησης των αποτελεσμάτων των ερευνών του Ιδρύματος· η στροφή από τη διαδικασία των έντυπων δημοσιεύσεων προς μια ευέλικτη ηλεκτρονική διαδικασία.

Οι προπαρασκευαστικές εργασίες άρχισαν το 1997 και το 1999 τέθηκε σε εφαρμογή σύστημα διαχείρισης εγγράφων.

Το 2000 θα προσπαθήσουμε να εμπλουτίσουμε το σύστημα και να το προσαρμόσουμε στις ανάγκες του κοινού μας, με στόχο τη μεγιστοποίηση της αποδοτικότητάς του. Επιπλέον, πρόθεσή μας είναι η αποτελεσματικότερη οργάνωση και η περαιτέρω αυτοματοποίηση της διαδικασίας δημοσιεύσεων με στόχο την αύξηση της αποδοτικότητας των σχετικών δαπανών.

(Σύμβουλοι διαχείρισης του σχεδίου: M. de Boer/B. Schmidt/F. Murray)

Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για την Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και
Εργασίας

Πρόγραμμα εργασίας 2000

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών
Κοινοτήτων

2000 — 54 σ. — 14,8 cm x 21 cm

ISBN 92-828-8748-0

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2000

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

L- 2985 Luxembourg

ISBN 92-828-8748-0

9 789282 887486